

BEŞİNCİ ÇAĞIRIŞ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MİLLİ MƏCLİSİNİN
XIV SESSİYASI İCLASININ

PROTOKOLU № 106

Milli Məclisin iclas salonu.
22 oktyabr 2019-cu il.

*İclasa Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin
birinci müavini **Z.Əsgərov** sədrlik etmişdir.*

İclasda Milli Məclisin 103 deputatı iştirak etmişdir.

Qeydiyyat	(saat 12.02 dəq.)
İştirak edir	98
Yetərsay	83

İclasa dəvət olunmuşlar:

Rövzət Qasımov, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvlüyünə namizəd.

* * *

Adil Məhərrəmov, Azərbaycan Respublikası Hesablaşma Palatası sədrinin müavini.

Hafiz İsmayılbəyli, Azərbaycan Respublikası Hesablaşma Palatasının auditorluğuna namizəd.

* * *

Anar Kərimov, Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini.

İclasın gündəliyinə aşağıdakı məsələlər daxil idi:

1. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvünün təyin edilməsi haqqında.

2. H.M.İsmayılbəylinin Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının auditoru təyin edilməsi haqqında.

3. “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Polşa Respublikası Hökuməti arasında məxfi məlumatın mübadiləsi və qarşılıqlı mühafizəsi haqqında” Sazişin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

4. “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurası Konvensiyasının təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

5. “Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

6. “Yerin təki haqqında”, “İstehsalat və məişət tullantıları haqqında”, “Qaz təchizatı haqqında”, “Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” və “Energetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

7. “Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının dövriyyəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

8. “Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında” və “Əmək pensiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

9. “Lisenzialar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

10. “Bakı Dövlət Universitetinin 100 illiyi (1919–2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

11. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

12. Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

13. “İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında”, “Uşaq hüquqları haqqında”, “Təhsil haqqında”, “Reklam haqqında” və “Məktəbəqədər təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (ikinci oxunuş).

14. “Kinematografiya haqqında”, “Kütləvi informasiya

vasitələri haqqında”, “Nəşriyyat işi haqqında”, “Televiziya və radio yayımı haqqında”, “İctimai televiziya və radio yayımı haqqında”, “Telekommunikasiya haqqında” və “Teatr və teatr fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (ikinci oxunuş).

15. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (ikinci oxunuş).

16. Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (birinci oxunuş).

17. Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (birinci oxunuş).

18. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, “Uşaq hüquqları haqqında” və “Validəynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

19. Azərbaycan Respublikasının “Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə” medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

20. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

21. “Azərbaycan Respublikasının Hərbi-Dəniz bayraq-

ları haqqında” və “Azərbaycan Respublikası Dövlət bayrağının istifadəsi qaydaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

22. “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

23. Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində və “Məşğulluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Aşağıdakı məsələlər müzakirə edilmişdir:

Gündəlik haqqında.

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Siyavuş Novruzov, Fərəc Quliyev, İlham Məmmədov, Kamilə Əliyeva, Elman Nəsirov, Eldar İbrahimov, Tahir Kərimli, Səməd Seyidov, Bahar Muradova

Təklif: Gündəlik qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.02 dəq.)

Lehinə 95

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 2

İştirak edir 97

Nəticə: Qəbul edildi

1. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvünün təyin edilməsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Valeh Ələsgərov

Təklif: Qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.52 dəq.)

Lehinə 98

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 1

İştirak edir 99

Nəticə: Qəbul edildi

2. H.M.İsmayılbəylinin Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının auditoru təyin edilməsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Qərar qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 12.54 dəq.)

Lehinə 96

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 96

Nəticə: Qəbul edildi

3. “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Polşa Respublikası Hökuməti arasında məxfi məlumatın mübadiləsi və qarşılıqlı mühafizəsi haqqında” Sazişin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişdir: Ziyafət Əsgərov

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 12.55 dəq.)
Lehinə	94
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	2
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

4. “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurası Konvensiyasının təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Aqiyə Naxçıvanlı, Asim Mollazadə, Sevinc Fətəliyeva, Sona Əliyeva, Bahar Muradova, Siyavuş Novruzov, Səməd Seyidov, Qənirə Paşayeva, Aytən Mustafazadə

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 13.23 dəq.)
Lehinə	94
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	94
Nəticə: Qəbul edildi	

5. “Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında.

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə, Qüdrət Həsənquliyev

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 13.29 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	86
Nəticə: Qəbul edildi	

6. “Yerin təkisi haqqında”, “İstehsalat və məişət tullantıları haqqında”, “Qaz təchizatı haqqında”, “Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” və “Energetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Valeh Ələsgərov

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 13.31 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

7. “Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının dövriyyəsi haqqında” Azər-

baycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli

Təklif: Qanun qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.32 dəq.)

Lehinə 86

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 1

İştirak edir 87

Nəticə: Qəbul edildi

8. “Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında” və “Əmək pensiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişdir: Ziyafət Əsgərov

Təklif: Qanun qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.33 dəq.)

Lehinə 88

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 2

İştirak edir 90

Nəticə: Qəbul edildi

9. “Lisenzialar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

də Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Qanun qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.34 dəq.)

Lehinə 87

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 3

İştirak edir 90

Nəticə: Qəbul edildi

10. “Bakı Dövlət Universitetinin 100 illiyi (1919–2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli

Təklif: Qanun qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.35 dəq.)

Lehinə 89

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 89

Nəticə: Qəbul edildi

11. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Ziyad Səmədzadə

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 13.36 dəq.)
Lehinə	89
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

12. Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi qaydası haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (üçüncü oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 13.39 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	1
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

13. “İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında”, “Uşaq hüquqları haqqında”, “Təhsil haqqında”, “Reklam haqqında” və

“Məktəbəqədər təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (ikinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Aqiyə Naxçıvanlı, Tahir Rzayev, Sona Əliyeva, Qənirə Paşayeva, Qüdrət Həsənzadə

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda əsas kimi qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.41 dəq.)
Lehinə	87
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	87
Nəticə: Qəbul edildi	

Təklif: Layihənin adı, preambulası, 1–3-cü maddələri qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.51 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	86
Nəticə: Qəbul edildi	

Təklif: 4–6-cı maddələr qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.52 dəq.)
Lehinə	84
Əleyhinə	0
Bitərəf	0

Səs vermədi	0
İştirak edir	84
Nəticə: Qəbul edildi	

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.52 dəq.)

Lehinə	87
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	87
Nəticə: Qəbul edildi	

14. “Kinematografiya haqqında”, “Kütləvi informasiya vasitələri haqqında”, “Nəşriyyat işi haqqında”, “Televiziya və radio yayımı haqqında”, “İctimai televiziya və radio yayımı haqqında”, “Telekommunikasiya haqqında” və “Teatr və teatr fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (ikinci oxunuş).

Çıxış etmişdir: Ziyafət Əsgərov

Təklif: Layihənin adı, preambulası, 1–4-cü maddələri qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.54 dəq.)

Lehinə	89
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

Təklif: 5–8-ci maddələr qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.54 dəq.)

Lehinə 87

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 1

İştirak edir 88

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda əsas kimi qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.55 dəq.)

Lehinə 87

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 87

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.55 dəq.)

Lehinə 89

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 89

Nəticə: Qəbul edildi

15. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (ikinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda əsas kimi qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.57 dəq.)

Lehinə 89

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 1

İştirak edir 90

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: 1-ci maddə qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.58 dəq.)

Lehinə 91

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 91

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: 2-ci maddə qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.58 dəq.)

Lehinə 89

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir 89

Nəticə: Qəbul edildi

Təklif: Layihə ikinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri (saat 13.59 dəq.)

Lehinə 91

Əleyhinə 0

Bitərəf 0

Səs vermədi 0

İştirak edir
Nəticə: Qəbul edildi

91

16. Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Aqiyə Naxçıvanlı, Tahir Kərimli

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin
Səsvermənin nəticələri (saat 14.08 dəq.)
Lehinə 92
Əleyhinə 0
Bitərəf 0
Səs vermədi 0
İştirak edir 92
Nəticə: Qəbul edildi

17. Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Əli Hüseynli

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin
Səsvermənin nəticələri (saat 14.10 dəq.)
Lehinə 93
Əleyhinə 0
Bitərəf 0
Səs vermədi 0
İştirak edir 93
Nəticə: Qəbul edildi

18. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, “Uşaq hüquqları haqqında” və “Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Bahar Muradova, Əli Hüseynli

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 14.11 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

19. Azərbaycan Respublikasının “Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə” medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Bahar Muradova, Əli Hüseynli

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 14.15 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

20. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi barədə.

Çıxış etmişlər: Bahar Muradova, Əli Hüseynli

Təklif: Qanun qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 14.17 dəq.)
Lehinə	85
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	85
Nəticə: Qəbul edildi	

21. “Azərbaycan Respublikasının Hərbi-Dəniz bayraqları haqqında” və “Azərbaycan Respublikası Dövlət bayrağının istifadəsi qaydaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Bahar Muradova

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin	
Səsvermənin nəticələri	(saat 14.19 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	86
Nəticə: Qəbul edildi	

22. “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Valeh Ələsgərov, Tahir Kərimli

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.23 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	86
Nəticə: Qəbul edildi	

23. Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində və “Məşğulluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi haqqında (birinci oxunuş).

Çıxış etmişlər: Ziyafət Əsgərov, Hadi Rəcəbli

Təklif: Layihə birinci oxunuşda qəbul edilsin

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.24 dəq.)
Lehinə	89

Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	2
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Azərbaycan Respublikası
Milli Məclisi Sədrinin
birinci müavini

Z.ƏSGƏROV

MİLLİ MƏCLİSİN İCLASI

22 oktyabr 2019-cu il. Saat 12.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin
birinci müavini **Ziyafət Əsgərov** sədrlik edir*

Sədrlik edən. Sabahınız xeyir olsun, hörmətli həmkarlar! Xahiş edirəm, qeydiyyatdan keçək.

Qeydiyyat	(saat 12.02 dəq.)
İştirak edir	98
Yetərsay	83

Yetərsay var, sağ olun.

Gündəlik sizə paylanıb. Xahiş edirəm, gündəliyə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.02 dəq.)
Lehinə	95
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	2
İştirak edir	97
Nəticə: Qəbul edildi	

Gündəlik təsdiq edildi, sağ olun. Gündəliyin müzakirəsinə ehtiyac var? Buyurun, xahiş edirəm, yazılın. Siyavuş Novruzov, buyurun.

S.Novruzov. Təşəkkür edirəm, hörmətli Ziyafət müəlim. Gündəliyə səs verdik. Gündəliklə tam razıyam. Amma, mən hesab edirəm ki, biz bu gün Milli Məclis olaraq oktyabr ayının 19-da Bakı şəhərində keçirilən qeyri-qanuni aksiyaya öz münasibətimizi bildirməliyik. Azərbaycanı istəməyən, Azərbaycan xalqının, dövlətinin, millətinin əleyhinə olan, erməni lobbisi, xarici havadarlar tərəfindən idarə edilən, – bu, yazılı şəkildə də sübut olundu, – Azərbaycanda yaranmış ictimai-siyasi sabitliyi pozmaq, xalq-iqtidar birliyinin düzəninə xələl gətirmək, Azərbaycanın iqtisadi inkişafına, Azərbaycanda gedən islahatların üzərinə kölgə salmaq istəyən bir qrup şəxs ayrılmış, müəyyən edilmiş yerdə deyil, Bakının tamamilə başqa bir yerində mitinqə cəhd göstərərək xalqla polis arasında qarşıdurma yaratmaqla bu və digər şəkildə “Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında” Qanunun ona qədər maddəsini və Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasını pozubdur. Bu baxımdan, hesab edirəm, həmin insanlarla bağlı hüquq mühafizə orqanları tərəfindən kifayət qədər ciddi şəkildə araşdırmalar aparılmalıdır və Milli Məclis üzvü olaraq hər birimiz bu məsələyə öz münasibətimizi bildirməliyik. Hər birimiz göstərməliyik ki, bu dövlət hansı çətinlik bahasına yaranıbdır. İndi 1990-cı illər deyil. Hansısa hakimiyyət oyunu, Azərbaycanın ərazilərində başqa-başqa oyunlar qurmaqla hakimiyyətə gəlmək, qurbanlar vermək dövrü keçibdir. Zaman, dövr, şəxsiyyət eyni deyil.

Bu gün ölkə rəhbəri qətiyyətli siyasət apararaq Azərbaycan xalqının milli maraqlarını, dövlət maraqlarını bey-

nəlxalq təşkilatlarda, ayrı-ayrı dövlətlər qarşısında, beynəlxalq tribunallarda çox yüksək səviyyədə təmsil edir və təbii ki, bunları əndişələndirir. Hətta o yerə çatıb ki, kimliyindən asılı olmayaraq tək orada olsun və qışqırsın deyə qibləsini tanımayan Azərbaycan müşrikləri təqvalı insanlardan istifadə edirlər. Sonra da qeyd edir ki, biz onlardan alət kimi istifadə edirik. Təsəvvür edin, Azərbaycanın dindarlarından alət kimi istifadə edir və bunu ağaları qarşısında açıq etiraf edirlər. Mən üzümü həmin dindarlara tutub müraciət edirəm, bəs sizin onlarla birgə işiniz nədən ibarətdir? Hansı addımları atırsınız, bir yerdə gəlersiniz. Azərbaycanda həmişə dinə hörmət qoyulub, Azərbaycan Prezidenti, Birinci vitse-prezident məscidlər, mədrəsələr tikir, təmir edir...

Sədrlik edən. Buyurun, davam edin.

S.Novruzov. ...xalqın istifadəsinə verirlər. Bunlar nə ediblər? Bunlar hər şeyi dağıdıblar, hər şeyin üzərinə kölgə salıblar və yenə deyirəm ki, hər bir millət vəkili qanunla yanaşı, eyni zamanda, bunların bu qeyri-qanuni hərəkətlərinə öz münasibətini ciddi şəkildə bildirməlidir, mövqeyini ortaya qoymalıdır. Yaradıcı təşkilatlar, Azərbaycanın tanınmış insanları da ortaya çıxıb münasibət bildirməlidirlər. Nə vaxta qədər gözləmək olar? Hər bir şəxs çıxmalıdır, bu dövlət Azərbaycan xalqının dövlətidir, bu ölkə Azərbaycan xalqının ölkəsidir. Burada elə tək millət vəkilləri cavab verməli deyil, hesab edirəm, eyni zamanda, digər təşkilatlar da bu məsələyə qoşulmalıdır, öz mövqeyini ortaya qoymalıdır, münasibətini bildirməlidir. Prezident tərəfindən bunlar üçün hərtərəfli şərait yaradılıbdır. Hər bir sahəyə ciddi diqqət yetirilir. Təbii, bu islahatları həyata keçirmək üçün hansısa dəstəyi göstərmək lazımdır.

Mən bir məsələyə də xüsusi toxunmaq istəyirəm. Hərdən görürsən ki, bizim Milli Məclisin üzvlərindən də gecə-gündüz fəaliyyət göstərən Milli Məclis haqqında müxtəlif müsahibələr verir, Milli Məclisə aidiyyəti olmayan məsələləri qaldırırlar. Bu yaxınlarda həmkarım Fazil müəllim bir müsahibə verib ki, islahat Milli Məclisdən başlamalıdır. Milli Məclis qanun, qərar qəbul edir. Bu islahat fikrinə səbəb nədir? Guya bunun hər hansı sosial şəbəkədə fəaliyyətinə Milli Məclisdə maneçilik törədirlər. Mən burada oturan deputatların hamısına sual verirəm, hansı birinizin sosial şəbəkədən istifadəsinə, oradakı fəaliyyətinə Milli Məclis maneçilik törədir? Facebooku, Twitteri, o biri, bu biri var. 50-dən artıq jurnalist burada iştirak edir. 50-dən artıq qəzet qeydiyyatdan keçib. Sizlərə sual edirəm, Milli Məclis rəhbərliyindən bir nəfər deyib ki, filankəsin yazısını verin, filankəsinkini verməyin? Hansı maraqlıdır verirsiniz, hansı maraqsızdır vermirsiniz. Sizi məcbur eləsələr ki, kimin isə yazısını ver, onda ədalətsizlik olar.

Ona görə də xalı çatmayan elə Milli Məclisdən özünə xal götürmək istəyir. Bu cür olmaz. Biz xaricdə oturub Milli Məclisin əleyhinə, bu gün dövlətin əsas strukturu, Prezidentin əsas dəstəkçisi olan, Prezidentin apardığı islahatları təbliğ edən insanlara, xaricdə oturub buna qara yaxmaq istəyən insanlara, yoxsa öz daxilimizdəkilərə qarşı mübarizə aparaq? Ona görə də hər kəs ifadəsində, fikrində, rəyində oturduğu stula hörmət eləsin. O səlahiyyəti xalq verir ki, gedib xalqın maraqlarını təmsil eləyəsiniz. Biz xalq artisti deyilik ki, özümüzü instaqramda göstərək, gündə orada-burada çəkək. Bəli, hərənin öz işi, öz sahəsi, təbliğatı var. Milli Məclisin də işi seçicilərin maraqlarını, dövlətçiliyin müdafiəsini təbliğ etməkdir.

Özünün şəxsi maraqlarını, şəxsiyyətini yox. O baxımdan, mən hesab edirəm ki, hər bir şəxs bu məsələyə ciddi yanaşmalıdır.

Milli Məclisin marağı təkcə Oqtay Əsədovun, Ziyafət Əsgərovun, Bahar Muradovanın, Valeh müəllimin, Siyavuş Novruzovun və ya Əli Hüseynlinin marağı deyil, bu, elə hamının marağıdır. Burada oturanların hamısının marağıdır. Ona görə biri deyir, bunun mənə aidiyyəti yoxdur, o biri başqa bir fikir söyləyir, üçüncüsü deyir, mən onun səviyyəsinə düşmək istəmirəm. Öz səviyyədə cavab ver. Alimsən, alim səviyyəsində, yazıçısan, yazıçı səviyyəsində, şairsən, şair səviyyəsində cavab ver. Biz demirik ki, get onu söy, yaxud etikadan kənar, Azərbaycanın milli maraqlarına zidd hər hansı fikir söylə. O baxımdan da, mən həmkarlarımdan xahiş edirəm, hər bir fikri irəli sürəndə ölçülü-biçili, belə deyək, qayda-qanuna uyğun sözlərlə ifadə etmək lazımdır və hər bir təşkilatın da üzərinə düşən funksiyanın yerinə yetirilməsinə maneçilik törətmək lazım deyil. Əslində kim hansı fəaliyyət göstərmək istəyirsə, o fəaliyyəti göstərməlidir. Azərbaycanda internet, mətbuat azaddır, Azərbaycanda söz azadlığı, fikir azadlığı, sərbəst toplaşmaq azadlığı var. Qanunun tələbləri çərçivəsində hamı bunu yerinə yetirə bilər. Qanun-dankənar heç kəs bir addım ata bilməz. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Fərəc Quliyev.

F.Quliyev. Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Ziyafət müəllim, özünüz bilirsiniz, bu, çox ciddi məsələdir. Əgər mümkündürsə, bir 5 dəqiqəlik çıxış verərdiniz. Olmasa da, eybi yox, çalışsaram 3 dəqiqəyə danışıq.

Sədrlik edən. Üzr istəyirəm, reqlament 3 dəqiqədir. Siyavuş müəllim, sadəcə, Mirkazım müəllimin vaxtını da danışdı. O da yazılmışdı, ona görə. Buyurun.

F.Quliyev. Təşəkkür edirəm, problem yoxdur. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri, Siyavuş müəllimin toxunduğu məsələ, təbii ki, çox ciddi məsələdir. Dövlət, təbii, böyük bir ailədir. Bu ailənin sabitliyi, təhlükəsizliyi mövzu olanda orada müxalifətçilik olmur. Burada hər kəs bitərəf, siyasətlə məşğul olmasından asılı olmayaraq, özünün şəxsi və qrup məsələlərini düşünmədən dövlət maraqlarına qurban verməlidir.

Mən bir neçə məsələyə toxunmaq istəyirəm. Bu məsələlərdən biri, təbii ki, baş verən hadisələrə münasibətdir. Burada, ölkədə destruktiv fəaliyyət göstərən təşkilatların törətdiyi hadisədə tək-cə o iştirakçıların deyil, həm də onlara şərait yaradanların günahı vardı. Mən bir dəfə bu məsələyə toxunmuşdum. Respublika prokurorluğuna bu məsələ ilə bağlı müraciət eləmişdim.

Milli Şura xaricdə yaradılan bir qurumdur. Ona maliyyə dəstəyi vermək üçün də, hətta yardımçı olaraq bir “milyarderlər ittifaqı” yaradılmışdı, bunu hamı bilir. Belə halda təhqiqat aparırlar. Bu, ən yumşaq halda açıq-aydın casusluq fəaliyyətidir. Hələ mən vətənə xəyanəti qoyuram bir tərəfə. Bu adamların fəaliyyətinə burada nəinki icazə verilməməlidir, bu adamlar qanun qarşısında cavab verməlidirlər. Qanun qarşısında cavab vermək əvəzinə bu adamlara meydan veririk ki, get Lökbatanda camaatı yığ, dövlət əleyhinə təbliğat apar. Məncə, bu, yanlış bir yanaşma idi.

İkinci bir məsələ isə, hesab edirəm ki, onların qaldırdığı şüarlardır. Baxın, burada icbari tibbi sığorta ilə bağlı məsələ qaldırmışdılar. Adamların ya məlumatı, ya savadı, ya da dünyadan xəbərləri yoxdur. Milli Məclisdə bu məsələ, başqa məsələlər də müzakirə olunub. Burada biz orada qaldırılanlardan dəfələrlə daha çox məsələ qaldır-

mışıq. Mən parlamentdə olan müxalif partiyaları nəzərdə tuturam. Yaxud bitərəf deputatlar, yaxud da Yeni Azərbaycan Partiyasından olan deputatlar olsun, burada çox ciddi məsələlər qaldırılıb. Heç onlar qaldırdıqları məsələlər bizim qaldırdığımız məsələlərin onda biri qədər deyil. Həm də qaldırılan məsələlər əsaslandırılmış şəkildə tənqid olunub, çıxış yolları göstərilib, onlara da sayğı ilə yanaşılıbdır. Son 10 ildə elə mən özüm 115-ə qədər təkliflə çıxış eləmişəm və 105-i qəbul olunub. Təkcə mən eləməmişəm, təbii ki, o təkliflərə bütün həmkarlarım da baxıb. Çox tolerant bir yanaşma var.

Mən hesab edirəm ki, bizim bu fəaliyyətin, sadəcə olaraq, işıqlandırılmasında ciddi problem var. Mən ona görə təklif edirəm ki, burada qaldırılan məsələlərlə bağlı olaraq, – bir dəfə də bu məsələni qaldırmışdım, – çox gözəl təkliflər verilir, sanballı məsələlər qaldırılır, çox dəqiq-dürüst tənqidlər olunur, bu məsələləri biz işıqlandıra bilmirik.

Nə mənada? Birinci, biz parlament televiziyası ilə bağlı təklif eləmişdik ki, Parlament televiziyası yaradılsın.

Ziyafət müəllim, mənim vaxtım qurtarır, xahiş edirəm, mümkünsə, bir dəqiqə əlavə vaxt verin.

Əgər bu, indilikdə mümkün deyilsə, biz elə edə bilərik ki, Azərbaycan televiziyasında və ya İctimai televiziyada parlament saati ayrılınsın və burada olan çıxışlar orada verilsin. Bu, çox vacibdir. Mən demirəm, canlı verilsin. Amma orada göstərilməsi çox vacibdir. Cəmiyyətin xəbəri olsun, çünki parlament çalışır. Çünki hörmətli Zahid bəyin Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin sorğusundan məlumdur, 52 faiz insanın parlamentdən gözləntiləri var. Biz, əslində, bizdən asılı olan işi görürük, icra strukturları bunu eləmir və bizə irad tuturlar. Yaxud biz elə bir mexanizm

eləsək, cəmiyyət görər ki, onları düşündürən məsələlər burada qaldırılır.

Mən təklif eləmişdim, indi də təklif edirəm, burada qaldırılan məsələlər stenoqramdan çıxarılınsın, aidiyyəti üzrə icra strukturlarına göndəriləsin və onlar bu məsələlər haqqında ölçü götürəndən sonra, növbəti iclasda bura göndəriləsin, burada 5–10 dəqiqə məlumat verilsin və cəmiyyətə göstəriləsin. Buradan sizin iradəiniz ifadə olundu, bu məsələyə baxıldı, ölçü götürüldü və ölçü götürüləcəkdir. Təbii, bəzi məsələlərdə ölçü götürülür. Mən hökumətdən narazılıq eləmirəm. Büdcə ilə bağlı olan müzakirələrdə mən özüm bir neçə məsələ...

Sədrlik edən. Sağ olun. İlham Məmmədov.

İ.Məmmədov. Çox sağ olun, cənab Sədrlik edən. Əlbəttə, son günlər ölkə gündəmi bir çox yadda qalan hadisələrlə zəngin olmuşdur. Bunların böyük əksəriyyəti bizi sevindirmiş, amma bəzi məqamlar bir daha düşünməyə vadar etmişdir. Bilirsiniz, son iki həftənin xronologiyasında bizi ruhlandırان, sevindirən əsas məqamlar Soçidə beynəlxalq beyin mərkəzi olan “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunda möhtərəm cənab Prezidentimizin “Qarabağ Azərbaycandır!” kəlməsi oldu və hər bir azərbaycanlının qəlbinə, ürəyinə yazıldı. Xüsusən də gənc nəslin fəaliyyətinin yeni bir istiqamətini müəyyənləşdirdi.

Türkmənistanda dünya xalqlarına, faşizmdən əziyyət çəkmiş xalqlara erməni terrorizmini açıq faktlarla çatdırdı, ermənilərin genetik yaddaşlarını unutmayaaraq faşizmə xidmət etmiş babalarına nəhəng abidə qoyduqlarını bəyan etdi.

Bundan sonra türkdilli dövlətlərin genişlənməmiş yeni platformasının Bakıda fəaliyyətə başlaması da ölkəmizin nüfuzuna dəlalət edən əsas məqamlardandır. Oktyabrın 25-də BMT-dən sonra dünya millətlərinin təmsil olunduğu

ən böyük beynəlxalq təşkilatın tədbirinin Azərbaycanda keçirilməsi, təbii ki, Azərbaycana inamın, möhtərəm cənab Prezidentimizin ümumbəşəri və mütərəqqi fəaliyyətinin nəticəsidir.

Təbii ki, bu halda gözü götürməyən, Azərbaycanın lider dövlətə çevrilməsini, bu gün dünyanın ümumbəşəri vəhdət mərkəzinə çevrilməsini görmək istəməyən qüvvələrin, elə özünü Milli Şura adlandıranların, o Əli Kərimli kimi ünsürlərin fəaliyyəti nəticəsində çox məhdud şəkildə də olsa, belə bir an yaşandı. Bu, bizi bir daha düşünməyə vadar etdi. Şər, böhtan və yalana söykənən, elektoratı olmayan bir qurumun əhalinin gur istirahət etdiyi yerdə bu tədbiri keçirməkdə yeganə məqsədi ağalarından aldığı tapşırığı çox məharətlə yerinə yetirmək şousu, maskaradı idi. Ancaq bu yaramaz ünsürə sual vermək lazımdır ki, sənin ağalarının demokratiya ixrac etdiyi ölkələr bu gün hansı vəziyyətdədir? Bir onlara bax. Yaxud da sənin deyəcəyin bir şüar yoxdur. Sənə meydan verilmiş olsa da, ancaq məişət şüarları ilə Azərbaycan kişisini, qadınını o meydana çıxarıb şou göstərirsiniz. Təbii ki, o insanların çoxunun heç o işə aidiyyəti yoxdur. Təbii, mən də hörmətli Siyavuş müəllimin təklifi ilə razıyam ki, parlamentimiz bu gün beynəlxalq sahədə Azərbaycanı yüksək səviyyədə təmsil edir və hər bir birimiz sözumüzü deməliyik. Mən, xüsusən də mətbuata aid fikrimi bildirmək istəyirəm. Bilirsiniz, bəzən elə məqamlar olur, orada jurnalistlərə yüksək şərait yaradılır. Təsəvvür edin ki, o fürsətdən...

Sədrlik edən. Sağ olun. Kamilə xanım Əliyeva.

K.Əliyeva. Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Hörmətli millət vəkilləri, bildiyiniz kimi, burada da qeyd olundu, bir neçə gün bundan öncə Milli Şura adlandırılan radikal qüvvənin Bakı şəhərində növbəti dəfə qanunsuz aksiyaya

cəhd etməsinin hamımız şahidi olduq. Onlar qarşıdur-maya, gərginliyə cəhd göstərməklə bir daha əsl məqsəd-lərini, məramlarını, niyyətlərini ortaya qoydular. Göstər-dilər ki, onlar üçün qanunlar heç bir əhəmiyyət kəsb etmir və demokratiya da onları qətiyyənlə maraqlandırmır. Bu gün özlərini müxalifət adlandıran bir qrup radikallar Azərbay-canda hakimiyyətə gəlmək üçün normal, sivil, demokratik yoldan istifadə etmək istəməzlər. Onların əsas məramı və məqsədi xaricdəki anti-Azərbaycan dairələrindən, o qüv-vələrdən onlara verilən ianələr hesabına Azərbaycanda hansısa iğtişaşlar törətmək, sabitliyi pozmaq, anarxiya yaratmaqdır. Məqsəd ancaq bundan ibarətdir.

Özlərini Milli Şura adlandıran bu insanlar xaricdən aldıqları o ianələri sağa-sola xərcləyərək özləri üçün dəbdəbəli həyat tərzi keçirir və bunun müqabilində sadə insanları küçə yürüşlərinə çıxmağa vadar edirlər. Onlar bu hərəkətləri ilə nəinki iqtidara, hakimiyyətə, eləcə də, mən deyərdim ki, bütün Azərbaycan xalqına xəyanət etmiş olurlar. Onları ancaq öz cılız, dar və şəxsi maraqları maraqlandırır və çox təəssüf, bu istiqamətdə də hər şeyə getməyə hazırdırlar. Ancaq onlar bir məsələni unudurlar, əvvəlki dönəm, illər deyil ki, onlar istədikləri özbaşınalıqı eləsinlər, xaos, anarxiya yaratsınlar. Artıq bu gün onların qarşısında güclü, qüdrətli Azərbaycan və böyük siyasi irad var. Bu gün artıq onların istəkləri, niyyətləri baş tutmur və bundan sonra da baş tutmayacaq. Ona görə ki, güclü, qüdrətli Azərbaycan dövləti və Azərbaycan xalqı buna imkan verməyəcək.

Bu gün ölkə qanunlarla idarə olunur və hər kəsdən buna tabe olmaq tələb olunur. Bu qanuna tabe olmayanlara isə qanunun dili ilə və hüquqi müstəvidə danışmaq lazım gələcək. Mən yenə də qeyd etmək istərdim ki, onlar əgər

mitinq, etiraz eləmək istəyirlərsə, buyursunlar, onlar üçün göstərilən məkana getsinlər, öz hüquqlarını reallaşdırsınlar. Kimsə onların qarşısını almır və heç bir qurum onların azadlıq hüququndan yararlanmasından zərrə qədər də...

Sədrlik edən. Sağ olun. Elman Nəsirov.

E.Nəsirov. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli həmkarlar, hörmətli media nümayəndələri. Mən Siyavuş müəllimin dövlətimiz üçün olduqca prinsipial bir məsələdə hər birimizin mövqə bildirmək fikrinə qoşuluram, onu müdafiə edirəm. Hesab edirəm ki, hər bir şəxs, istər parlament divarları arasında, istər televiziya, mətbuatda, saytlarda, istərsə də sosial şəbəkədə öz mövqeyini ifadə etməlidir. Mövqə isə belədir ki, radikal müxalifətin Azərbaycan paytaxtında keçirməyə cəhd etdiyi bu mitinq, küçə yürüşü qanuna ziddir, qanunun əleyhinədir. İlk növbədə 1998-ci ilin noyabr ayının 13-də ulu öndər Heydər Əliyevin imzası ilə təsdiqlənmiş “Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında” Qanunun prinsiplərinə, tələblərinə daban-dabana ziddir.

Hesab edirəm, bu addımı atan, özü üçün radikal həyat tərzini seçən müxalifət çox gözəl bilirdi ki, Azərbaycan hakimiyyəti onların bu qeyri-qanuni hərəkətlərinə adekvat cavab verəcək. Bunu öncədən bilirdilər. Bilirdilər ki, “Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında” Qanunun 9-cu maddəsinin üçüncü hissəsinin 2-ci bəndində yazılıb ki, bir sıra strateji obyektlərin, eyni zamanda, metropolitenin mühafizə zonasında belə tədbirlərin və mitinqin keçirilməsi qanuna ziddir. Deməli, haqqında bəhs etdiyimiz qanunun 9-cu maddəsinin bütün prinsipləri pozulmuşdur.

Eyni zamanda, hörmətli həmkarlarıma diqqətini başqa bir məqama cəlb etmək istəyirəm. Radikal müxalifətin qanadlarından biri olan, özünü Milli Şura kimi təqdim

eləyən qurumun koordinasiya şurasının üzvlərindən biri xarici havadarlarına müsahibə verərkən söyləyir ki, bu mitinqdə təxminən 30–35 min insan toplaşmış. Amma məlum oldu ki, orada 220–250, maksimum 300 nəfər adam ola bilərdi, onun da böyük qismini mətbuat nümayəndələri təşkil edirdi. Onda sual yaranır, lap deyək ki, siz deyəndir, 35 min varsınız, əgər bu qədər imkanınız, potensialınız varsa, onda niyə gedib sizin üçün ayrılmış qanuni yerdə, Lökbatanda tədbirinizi keçirmirsiniz?

Deməli, yalandır, ictimai fikri aldatmaq istəyirsiniz. Arxasında 35 min gücü olan bir qüvvəyə 10 km gedib Lökbatanda tədbir keçirmək bu qədərmi çətin idi, bu qədərmi mürəkkəb məsələ idi? Deməli, xalqı aldatmaq istəyirsiniz, bu, yalandır.

Çıxışının sonunda bir məsələyə də toxunum ki, bu, çox acınacaqlı haldır, hesab edirəm vicdansızlıqdır. Belçikada ayağını qadının başının üstünə qoyan polisi göstərir ki, guya Azərbaycan paytaxtında olub. Hesab edirəm ki, bu, onların əsl iç üzünü...

Sədrlik edən. Sağ olun. Eldar İbrahimov.

E.İbrahimov. Çox sağ olun. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli deputat yoldaşlarım. Mən də ilk əvvəl hörmətli həmkarım Siyavuş müəllimin fikirlərini dəstəkləyirəm. Əlbəttə, belə bir vaxtda hər birimizin borcumuzdur ki, öz mövqeyimizi ortaya qoyaq və bu məsələlərdə öz fikirlərimizi deyək. Əlbəttə, məlum olduğu kimi, oktyabrın 19-da destruktiv qrupların Bakının mərkəzində qanunsuz aksiya keçirməyə cəhd etməsi onların xarici dairələr tərəfindən idarə olunduğunu bir daha ortaya qoydu.

Qanunsuz aksiyanın Prezident İlham Əliyevin oktyabr ayının əvvəlində Soçidə “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun toplantısında və Aşqabadda MDB dövlət başçı-

larının sammitində səsləndirdiyi qətiyyətli bəyanatlardan, eləcə də, bu ilin sosial-iqtisadi inkişafının 9 aylıq nəticələrinə həsr olunmuş müşavirədə bildirdiyi fikirlərdən bir neçə gün sonra təşkil edilməsi heç də təsadüfi deyil. Görünür ki, Azərbaycana xaricdən müxtəlif üsullarla təsir göstərmək istəyən maraqlı dairələr çirkin niyyətlərini həyata keçirmək üçün bu işə əl atdılar.

Ölkədə bütün azadlıqların təmin olunduğuna, sərbəst toplaşmaq azadlığının təmin olunması üçün yerlərin ayrılmasına baxmayaraq, müxalif partiyalar mitinqlərini icazəsiz şəkildə, razılıq verilməyən yerdə keçirmək niyyətinə düşüb və buna cəhd ediblər. Hesab edirəm ki, bu mitinq də təxribat törətmək niyyəti ilə edilib. Onlara verilən tapşırığa uyğun olaraq qarşıdurma yaratmaqla ölkədəki sabitliyi pozmağa cəhdlər göstərmək istəyi olubdur.

Fürsətdən istifadə edib, qeyd etmək istəyirəm ki, daxili işlər orqanları həmişə olduğu kimi, bu dəfə də xalqımızın asayişini qorumaq üçün güc tətbiqinə yol vermədən və xüsusi vasitələrdən istifadə etmədən bütün tədbirləri qanuna uyğun formada vaxtında və layiqincə həyata keçirdilər. Adını müxalifət qoyub, xalqına və dövlətinə qənim kəsilən Əli Kərimli və onun kimilər bilməlidirlər ki, Azərbaycan xalqı onları yaxşı tanıyır. Onlar başa düşməlidirlər ki, ölkəmizdə çox möhkəm və sarsılmaz xalq-iqtidar birliyi mövcuddur və bu birlik hər hansı qanunazidd hərəkətlərə cəhdin qarşısını cəsarətlə alacaq, sabitliyi daim qoruyacaqdır. Qoy onların ağaları da bunu başa düşsünlər və anlasınlar ki, bu cür ləyaqətsiz hərəkətlər heç bir fayda verməyəcəkdir. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Eldar müəllim. Tahir Kərimli.

T.Kərimli. Təşəkkür edirəm. Hörmətli sədrlik edən, hörmətli deputatlar, mən, əslində, başqa məsələlərdən

danışmaq istəyirdim. Bu yaxınlarda İsmayılıda görüş keçirmişdim, hörmətli Əli müəllimin, Siyavuş müəllimin, Novruz müəllimin görüşlərindən sonra mən də görüşmüşdüm. Ancaq o qədər ağır təəssürat altında bu mövzudan danışmaya bilmərəm. Bu məsələdən danışmalıyam.

Bax, ayın 19-da bu aksiyanı keçirməklə nəyə nail olundu, nə qazanıldı? Buna bir sual verirlərmi? Öz-özümə fikirləşirəm, baxıb görürəm ki, Əli Kərimli mitinqdən, özü dediyi kimi, azad olunandan sonra Sevil Osmanqızına müsahibə verir və deyir, on minlərlə adam çıxıb. Sonra ikinci dəfə deyir 20 min, 10 min, 5 min adam çıxıb. Mən burada bu səhvi axtarıram. Bu adam virtual məkanda bu qədər adamın dəstəklədiyinə elə bilir həyatda da belədir. Axı, biz hamımız gördük, ən radikal xarici televiziya və digərləri heç yerdə yüzlərcə adam göstərmədi, sən on minlərcə adamı haradan tapdın, niyə özünüzü bu yalana inandırırırsınız?

Yaxşı, o vaxt yüz minlər çıxırdı, imperiyadan azad olmaq deyirdik, indi nədən azad olmaq istəyirsiniz? Dava nədir? Sən get, mən oturma yerində. Özləri də bilirlər, idarə edə bilməzlər. Mən indi soruşuram, əvvəldən xəbərdarlıq olunub, nəticə bilinib, qanunlar var ortada ki, eləməyin. “Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında” Qanunun 9-cu maddəsinin üçüncü hissəsi. Birbaşa yazır ki, metropolitenin mühafizə zonasında keçirmək olmaz. Qardaş, tutaq ki, heç müxalifət deyil, Yeni Azərbaycan Partiyası mitinq keçirmək istəyir, bəyəm ona icazə verəcəklər? Bunlar istinad edirlər ki, beynəlxalq hüquq, Konstitusiya icazə verir. Axı, söhbət icazədən getmir. Məsələn, Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyası birbaşa göstərir ki, milli təhlükəsizlik, ictimai təhlükəsizlik üçün məhdudiyətlər ola bilər. Bu da qanunda nəzərdə tutulub.

Əgər sənə verilən cavabdan narazısansa, məhkəmədə mübahisələndir, get məhkəmədə haqqını tələb elə.

Milli Şuranın yanında olan rəhbərləri heç səninlə bir yerdə çıxmır, siz haradan deyirsiniz ki, yüz minlər mənə müdafiə edir? Bu yalanları haradan alırsınız? Axı, nə əldə edirsiniz? Bəli, bu hökumətə qarşı daha radikal olsunlar. Əvəzində nələr üzə çıxdı? Göründü ki, yox, qanunsuz da olsa, bunlar hamısı xariclə birbaşa əlaqəlidir. Bu da ortaya çıxdı, xeyriniz olmadı axı. Qarışıqlıq kimə nə verir? Ona görə mən deyirəm, bu, böyük bir dərstdir, Milli Məclisdə müzakirə olunur. Nəticə çıxarın, konstruktiv dialoqa gəlin...

Sədrlik edən. Sağ olun. Səməd Seyidov.

S.Seyidov. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Əslində həmkarlarım məsələlərə çox geniş və ətraflı münasibət bildirdilər. Sadəcə, bir məqamı həmkarlarımla diqqətinə çatdırmaq istəyirəm. Destruktiv elementlər Azərbaycanda belə işlər görərək bir qara niyyətlərini də ortaya qoydular. Onlar Azərbaycanın beynəlxalq əlaqələrinə zərbə vurmaq və Azərbaycanın imicini beynəlxalq səviyyədə hansısa formada dəyişdirmək niyyətini daşıyırdılar. Buradan, bu yüksək tribunadan, Milli Məclisdən demək istəyirəm, heç vaxt onların bu istəkləri nəticə verməyəcək. Ona görə ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin apardığı xarici siyasət bu gün dünyada ən yüksək səviyyədə qəbul olunur və bunu konkret olaraq həmkarlar tərəfindən də faktlarla eşitdik.

Bir neçə gün bundan sonra Azərbaycanda dünyanın ən aparıcı ölkələrinin Qoşulmama Hərəkatının Zirvə toplantısında iştirak etməsinin şahidi olacağıq. Elə bu gün, Ziyafət müəllim, bizim gündəlikdə Avropa Şurasının “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqları müdafiəsi haqqında” Konvensiyası var. Azərbaycan–Avropa Şurası münasibətlərinin yüksək səviyyəyə qaldırılması, Azərbaycanla Avropa

Birliyi arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olması. Bu gün bu destruktiv elementlər Azərbaycan–Amerika münasibətlərinə xələl gətirmək istəyirlər. Amerika–Azərbaycan dostluq qrupunun rəhbəri kimi deyirəm ki, bu, mümkün olan bir şey deyil. Həm Amerika Birləşmiş Ştatları, həm də Azərbaycan tərəfindən münasibətlər yüksək xətlə inkişaf edir. Sadəcə, onlar başa düşməlidirlər ki, Azərbaycanın artıq dünyada apardığı siyasət qəbul olunan siyasətdir və Azərbaycanın beynəlxalq münasibətləri regiona sabitlik, inkişaf gətirir. Bunların destruktiv əməlləri heç vaxt keçməyəcək. Bu, birinci məsələdir.

İkinci məsələ isə, təbii, bunlar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin islahatlarına zərbə vurmaq niyyətində olmuşdular. Bu da alınmayacaq. Ona görə ki, Azərbaycan xalqı cənab Prezidentlə bir istiqamətdə həm fəaliyyət göstərir, həm də nəfəs alır.

Əziz dostlar, hesab edirəm, biz hamımız bu hadisələri seyr edərək başa düşdük ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin apardığı siyasət xalqın siyasətidir. Heç kim, heç vaxt bunun qarşısını ala bilməz. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Bahar xanım Muradova.

B.Muradova. Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Hörmətli həmkarlar, mən narahatlığımı və həyəcanımı başa düşürəm. Amma məsələnin digər tərəfinə də diqqət yönəltməyimizin vacib olduğu qənaətinəyəm. İş onda deyil ki, bu başıpozuq dəstələrin etiraz aksiyası adlanan hərəkətinə hansısa məsələlərə toxunulur, iş ondadır necə toxunulur, hansı vaxtda bu qərara gəliblər və bunu lazım biliblər, necə hərəkət etməyi düşünüblər və kimlərin iştirakı ilə bunu keçirməyi məqsəd qoyublar və bu, necə alınıb.

İlk növbədə onu qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycan dövlətinin gücü və ona qarşı yönəlmiş cəhdlərin qarşısında

davamlılığı məsələsi söhbət mövzusu deyil. Bu, bir-mənalıdır. Azərbaycan dövləti bütün imkanları ilə özünü təsdiq etmiş, bu dövləti və onun vətəndaşlarının hüquqlarını qorumaq imkanında olan bir dövlətdir. Biz bunu şübhə altına alan hər hansı bir müzakirədən belə kənar durmalıyıq. Əsas odur ki, buna qarşı yönəlmiş cəhdləri həyata keçirənlərin arxasında hansı dairələr dayanır və onlar hansı məqsədlə bunu edirlər? Bu məqsədlərin nədən ibarət olduğu haqda burada fikirlər səsləndi və əlbəttə ki, mənim həmkarım Səməd Seyidovun söylədiklərini vurğulamaq istəyirdim, təşəkkür edirəm, onu söylədi.

Necə məsələsi. Əlbəttə ki, qanundan kənar, qanunun müəyyən etdiyi tələblərə zidd olan bir şəkildə həyata keçirmək. Kimlərlə? Əlbəttə ki, müəyyən sosial narazılıqları olan təbəqəni ora geniş cəlb etməyə çalışmaq və arxasında erməni maliyyəsi dayanan, beynəlxalq erməni maraqlarına və erməniçiliyə xidmət edən dairələrin sifarişlərini yerinə yetirən insanların iştirakı ilə. Hesab edirəm ki, bunlar özü çox şey deyir. Burada səslənən fikirlər ki, bunlar nəyə yönəlmişdi? Azərbaycandakı islahatları dayandırmaq, dövləti bu və ya digər dərəcədə sarsıtmaq, qanuni hökuməti devirmək.

Biz haqqında danışdığımız qruplara baxaq və onların hərəkətlərinin verə biləcəyi nəticələr haqqında fikirlərimizi də dəqiqləşdirək. Onların bu kimi məqsədlərə çatmaq üçün heç bir imkanı yoxdur və bunu onlardan nə hansısa bir dəstə, nə də bir təbəqə gözləyir. Sadəcə, söhbət ondan gedir ki, bizim bir çox gənclər 1990-cı illəri görməmişdilər və onların təsəvvüründə Azərbaycan bugünkü Azərbaycandır. Onların hansısa xaosun, anarxiyanın bu dövlətə, bu millətə nə verəcəyi barədə tam təsəvvürləri yoxdur. Biz Valeh müəllimlə bu barədə danışırıdık. Mən bir tərəfdən, hesab edirəm, bu adamlara təşəkkür düşür. Niyə? Ona görə ki, onlar deyilən bu

çərçivədə bu aksiyanı keçirməyə cəhd göstərməklə bu dövr haqqında təsəvvürü olmayan, yaxşı günün unutturduğu hadisələri insanlara, gənclərə, geniş əhali kütlələrinə bir daha xatırlatdılar. Əyani şəkildə göstərdilər ki, qanundankənar hərəkətlər nəyə gətirib çıxara bilər. Öz maraqlarını, öz ambisiyalarını xalqın milli və dövləti maraqlarından üstün tutmaq nəyə başa gələ bilər. Polisi gözdən salan, ona nifrət ruhu aşılaman, yalan məlumatlar yaymaqla onu ittiham obyektinə, hədəfə çevirməyə yönələn səylər nəyə gətirib çıxara bilər. Hesab edirəm ki, onlar bunu yaxşı bacardılar. Zətən bacardıqları da elə budur.

Ona görə düşünürəm, Azərbaycan dövləti hər zaman olduğu kimi, bu kimi hərəkətlərin qiymətini hüquqi müstəvidə verməklə yanaşı, öz işində, öz yolunda fəaliyyətinə davam edəcək və Ermənistanı gücdən salan, onun beynəlxalq təcridinə xidmət edən siyasətini davam etdirəcək. Azərbaycanı dünyaya tanıdan, dünyada nüfuz və hörmət sahibi edən siyasətini xalqla birlikdə aparacaqdır.

Hesab edirəm, bu gün Azərbaycanı, Azərbaycanın dövlətini və milli maraqlarını hər şeydən üstün tutan Prezident–xalq birliyi və Azərbaycan vətəndaşlarının mütləq əksəriyyətinin həmrəyliyi var. Bu həmrəylik ayın 20-də Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısındakı aksiyada özünü göstərdi. Hesab edirəm ki, bugünkü Azərbaycana məhz belə aksiyalar yaşayır. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Bahar xanım, təşəkkür edirəm. Hörmətli deputatlar, bizim vaxtımız, yəni müzakirələr üçün ayrılmış vaxtımız artıq sona çatır. Mən də icazənizlə, yekun olaraq bir neçə kəlmə demək istərdim.

Əvvəla, həmkarlarıma təşəkkür edirəm, baş verən hadisələrə çox obyektiv, düzgün qiymət verdilər. Ümumiyyətlə, özünə radikal müxalifət deyən insanların 1990-cı

illərdən bu yana xəyanət xronikasına, anatomiyasına baxanda adamı dəhşət bürüyür. Yəni bu illər ərzində, doğrudan da, bu insanlarda bir qram olsun belə inkişaf yoxdur. Nə mütaliə, nə dünyanı dərk eləmək, nə dövlətçilik, nə də dövlət anlayışı var. Bu illər ərzində siz nə işlə məşğul olmusunuz?

Azərbaycan kosmik dövlətdir. Azərbaycan 2011-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasının üzvü seçilib, Azərbaycan Avropa Oyunlarını keçirib, özü də olimpiya səviyyəsində. Azərbaycan yüksək səviyyədə İslam Həmrəyliyi Oyunları keçirib, Azərbaycanda çox böyük humanitar, siyasi tədbirlər, müxtəlif dini konfessiyalara mənsub olan şəxslərin konfransları keçirilib. Yeri gəlmişkən, oktyabrın 25–26-da yenidən beynəlxalq bir tədbir keçiriləcək. Həmin günlər Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının zirvə görüşünü təşkil edir. Vacibdirmi, belə bir vəziyyətdə siz 28 may metrosunun yanında qarışıqlıq yaradasınız, nədir məqsədiniz? Yəni Azərbaycan vətəndaşı öz dövlətinə, dövlətçiliyinə qarşı bu qədərmi asi kəsilə bilər? Haradan gəlir bu? Dövlətə, dövlətçiliyə nifrət haradan gəlir? Axı, siz də azərbaycanlısınız, siz də Azərbaycan vətəndaşısınız. Mən başa düşürəm, sizin sifarişçiləriniz var, sizə sifariş edirlər, pullar verirlər ki, siz bunu, bunu eləməlisiniz. Axı, siz Azərbaycan vətəndaşısınız. Azərbaycana nə qədər pisdirsə, onlara o qədər yaxşıdır, bunların şüarı budur, Hadi müəllim, təsəvvür edirsiniz?

Azərbaycan bundan sonra da inkişaf edəcək, çox da güclü inkişaf edəcək. Bu islahatlar, əlbəttə, ona gətirib çıxaracaq ki, Azərbaycan dünyanın ən sayılıb-seçilən dövlətlərindən biri olacaq. Artıq Azərbaycan dünyanın sayılıb-seçilən dövlətlərindədir.

İndi mən gəlirəm bəzi məsələlərə aydınlıq gətirmək üçün. Burada Tahir müəllim qeyd etdi, bunlar bizim

Konstitusiyamızın 49-cu maddəsinə çox istinad edirlər ki, bəs bizim sərbəst toplaşmaq azadlığımız var və sair və ilaxır. Çox əcəb. Mən də bunu qəbul edirəm. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı təkbaşına və digərləri ilə birlikdə dinc toplaşmaq azadlığını həyata keçirə bilər. Amma həmin o 49-cu maddədə şərtlər var axı. İndi mən sizə göstərirəm. 1966-cı il oktyabrın 16-da Mülki və siyasi hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt qəbul olunub. O Paktın 21-ci maddəsində, indi mən onu sizə oxuyacağam. Eyni zamanda, “İnsan hüquqları və əsas azadlıqları haqqında” Avropa Konvensiyası səhv etmirəmsə, bəli, 1950-ci il noyabrın 4-də qəbul olunub. Nəhayət, Azərbaycan Respublikasının Qanunu. İndi görün bu Paktda nələr yazılıb. Olduğu kimi oxumaq istəyirəm, tam aydınlıq olsun. “Sərbəst toplaşmaq azadlığı Beynəlxalq Pakt tərəfindən tanınır. Sərbəst toplaşmaq azadlığı yalnız qanunda nəzərdə tutulan və demokratik cəmiyyətdə zəruri olan hallarda milli təhlükəsizlik və ictimai təhlükəsizlik mənafehləri üçün iğtişaşların və ya cinayətlərin qarşısının alınması, sağlamlığın və mənəviyyatın, digər şəxslərin hüquq və azadlıqların qorunması üçün məhdudlaşdırıla bilər”.

Mən soruşuram, Əli Kərimli, Cəmil Həsənlı, Tofiq Yaqublu, siz bunları bilmirsiniz? Siz bunları çox gözəl bilirsiniz və qəsdən bu hərəkətləri törədirsiniz ki, Azərbaycanda iğtişaşlar olsun, ara qarışsın. 1992-ci ildə etdiyiniz kimi, bununla da Azərbaycanda böyük bir qarmaqarışıqlıq yaradılsın. Demək, siz bulanıq suda balıq tutmaq istəyirsiniz. Yeri gəlmişkən, 1990-cı il yadıma düşdü. Xan Hüseyin müəllim, 1992-ci ildə Mülki və siyasi hüquqlar haqqında Paktı həmin vaxt prezident olan Əbülfəz Elçibəy imzalayıb, Helsinki şəhərində. Əli Kərimli, bunu sizin sevgi bəslədiyiniz, – əlbəttə, dırnaq

içində, vaxtı ilə siz ona da xəyanət etmişiniz, necə ona xəyanət etmişinizsə, dövlətə, dövlətçiliyə xəyanətiniz də bu gün davam edir, – sizin iqtidarınız qəbul edib ki, hansı hallarda məhdudiyətlər mümkündür. Siz bilə-bilə ki, Azərbaycan qanunvericiliyində birbaşa göstəriş var, metropoliten ərazisinin 200 metr yaxınlığında mitinq keçirtmək olmaz. Niyə? Çünki o metronun mühafizə zonası sayılır. Bu da qanunda təsbit olunub. Əgər sənin niyyətin sağlamdırsa, get bir 10–15 kilometr kənardə keçir də. Amma niyyəət sağlam deyil, axı.

Sən iki, üç, dörd gün ondan əvvəl sosial şəbəkələrdə bəyanat verirsən ki, nəyin bahasına olursa-olsun, gəlin, biz qarşıdurmaya, hakimiyyətin üzərinə getməliyik. Sən kimsən, hökumətin üzərinə gəlmək istəyirsən, kimsən sən? Deməli, bir qrup adamın, belə deyək, şiltaqlığına görə biz milyonlarca insanın hüquqlarını tapdalamalayıq? Sənin hüququn var, mənim də hüququm var. Sənin toplaşmaq azadlığı hüququn var, mənim də istirahət etmək hüququm var. Mənim dövlətimi müdafiə etmək hüququm var. Bəs, bu dövlətin hüquq mühafizə orqanı nə etməlidir?

İndi mən baxıram, Avropadan, Avropa İttifaqından, Avropa Şurasından səslər gəlir ki, araşdırın, bizə məlumat verin. Əvvəla, bizimlə diktə ilə danışmayın. Siz gedin hələ İspaniyada, Berlində, nə bilim, Londonda, Parisdə demokratiya adına olan biabırçılıqları araşdırın, sonra bizimlə söhbət edərsiniz. İndi baxın, görün nələr baş verir? Avropadan səslər gəlir ki, bəs məsələləri araşdırın, bizə məlumat verin. Dəfələrlə demişik ki, bizimlə diktə dilində danışmayın. Biz tutduğumuz yolu özümüz könüllü seçmişik, hara getdiyimizi çox yaxşı bilirik və məsələləri də özümüz aydınlaşdırırıq. Kimin günahı var, cəzasını alacaq, kimin günahı yoxdursa, azad olunacaq. Amma biz

Azərbaycan dövlətini, Azərbaycan dövlətçiliyini, İlham Əliyevi göz bəbəyi kimi qoruyacağıq. Budur. *(Alqışlar.)*

Mən bu kəlamı demişəm, bir dəfə də demək istəyirəm. Ulu öndərimiz Heydər Əliyev bu dövlətin təməlini 12 ballıq zəlzələyə hesablayıb, daha 13 yoxdur. Daha bu xülyalardan əl çəkin, getdi 1992-ci illər, vallah, getdi. Heç olmasa, bu cavanlara yazığınız gəlsin. Buraxın getsin, camaat təhsillə, tədrislə, elm ilə məşğul olsun. Onlardan, doğrudan da, bəlkə gözəl elm adamları çıxacaq. Niyə bunların vaxtını alırsınız? Sən onsuz da hər şeyi itirmisən, Əli Kərimli. Sənin keçmişin, bu günün, gələcəyin məhv olub. Daha heç olmasa, bunlara yazığın gəlsin.

Bayaq Siyavuş müəllim burada bir məsələ qaldırdı. Mən çox təəssüf edirəm, bizim bəzi yoldaşlarımız, parlamentdə oturan həmkarlarımız oturduğu budağı laxladır. Deməli, Fazil müəllim saytların birinə müsahibə verir, deyir ki: “Azərbaycan parlamentində bizim paylaşmalarımızı məhdudlaşdırırlar”. Hörmətli deputatlar, bizi 8 kamera çəkir. Sizin bütün danışqlarınız bu kameralar tərəfindən qeydə alınır. İstənilən adam gedib Aparatın arxivindən öz çıxışını götürüb paylaşa bilər. Səfa müəllim, buna məhdudiyət yoxdur ki?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. Heç bir məhdudiyət yoxdur. İndi Fazil Qəzənfəroğlu, Fazil Mustafa, Siz gəlib burada selfi, şəkil çəkdirib özünüzü reklam etmək istəyirsinizsə, bu, Sizin öz probleminizdir. Amma bunu Milli Məclisin rəhbərliyinin adına yazmayın. Bura selfi çəkmək yeri deyil. Bura çox ciddi orqandır və burada qanunlar yaradılır. Sonra deyir ki, iqtidar bu tənqiddə bir az dözümlü yanaşmalıdır. Raziyəm, amma tənqiddə. Böhtana, nə bilim, təhqirə, yalana, şərə yox. Özü də deyir, siz təsəvvür edin, deyir ki: “Əgər müxalifət

iqtidarı belə ağır tənqid etsə də, gərək buna dözülə”.

Bəyəm iqtidarın cavab vermək hüququ yoxdur? Demək siz təsəvvür edin, nə alınır, İsa müəllim? Muxalifət iqtidara yalan, böhtan, şər, nə bilim, nə deyə bilər. Amma iqtidarın cavab vermək hüququ yoxdur. Bu, artıq qeyri-demokratik olur. Hardadır bu? Sən deyirsən, mən də sənə cavabını verməliyəm də. Özü də, yenə deyirəm, söhbət əgər tənqiddən gedirsə, heç tənqid də deyil bu. Bu qədər təhqir olmaz.

Mən çox istərdim, Fazil bəy bu məsələlərdən danışsın ki, bütün sosial şəbəkələrdə, nə bilim, orada-burada ağzına gələnləri danışsınlar. Buna münasibət bildirmək lazımdır. Özü də, yeri gəlmişkən, Fazil Mustafa o deputatlardandır ki, televiziya dan düşür. Səhərdən axşama qədər “Facebook”dadır, saytlardadır və sair və ilaxır. Deyirsən də sözünü, səni kim məhdudlaşdırır? Bu, nə deməkdir axı? Mən bunu başa düşə bilmirəm. Diqqətinizə görə sağ olun.

İndi isə keçirik gündəliyə. Gündəliyin birinci məsələsi. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvünün təyin edilməsi haqqında. Valeh müəllim, buyurun.

V.Ələsgərov, *Milli Məclis Sədrinin müavini, Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri.*

Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Hörmətli deputatlar, bildiyiniz kimi, Mərkəzi Seçki Komissiyasının 18 üzvündən 6 üzvü deputatları Milli Məclisdə çoxluq təşkil edən və onların namizədliklərini təqdim edən siyasi partiyayı, 6 üzvü heç bir siyasi partiya mənsub olmayan və onların namizədliklərini təqdim edən müstəqil deputatları, 6 üzvü isə deputatları Milli Məclisdə azlıq təşkil edən və onların namizədliklərini təqdim edən siyasi partiyaları təmsil edir. Bu gün Mərkəzi Seçki Komissiyasında müstəqil deputatları təmsil edənlərin iki yeri boşdur. Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərindən bir nəfər rəhmətə

getdi, Allah rəhmət etsin, bir nəfər də Nazirlər Kabinetinə təyinat aldı. Bu səbəbdən də biz Mərkəzi Seçki Komissiyasında müstəqil deputatları təmsil edən şəxslər kimi öz iclasımızda müzakirələrdən sonra Qasımov Rövizət Afət oğlunun namizədliyini təklif etdik.

Qasımov Rövizət Afət oğlu şəxsən, yaxşı tanıdığım bir insandır. İnstitutu bitirəndən sonra, 1998-ci ildən indiyədək Mərkəzi Seçki Komissiyasında işləyir. 1998–2000-ci illərdə Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin baş məsləhətçisi, 2000–2011-ci illərdə həmin şöbənin rəhbəri, 2011-ci ildən bu günə kimi isə Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin rəhbəri vəzifəsində çalışıb. Yaxşı tanıdığımız, bilikli, savadlı, dürüst, mərd bir insan olduğuna görə belə qərara gəldik ki, Rövizət müəllimi təqdim edək. Sizdən Milli Məclisin sizə paylanmış qərarını dəstəkləməyi xahiş edirəm. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Valeh müəllim, təşəkkür edirəm. Hörmətli deputatlar, Rövizət Qasımovu mən şəxsən 2011-ci ildən tanıyıram. Valeh müəllim artıq qeyd etdi, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürüdür, seçki sistemini və seçki hüququnu çox dərindən bilən bir kadrdir. Yəni demək olar ki, bu sistemdə artıq bişmiş bir adamdır. Ona görə etiraz etmirsinizsə, mən xahiş edirəm, müzakirəsiz səsə qoyaq. Bəlkə bir fikir demək istəyən var?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Onda, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.52 dəq.)
Lehinə	98
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1

İştirak edir
Nəticə: Qəbul edildi

99

Sağ olun, qəbul edildi.

Rövzət müəllim, təbrik edirik, işlərinizdə uğurlar arzulayırıq!

İkinci məsələ. Hafiz İsmayılbəylinin Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının auditoru təyin edilməsi haqqında. Ziyad müəllim, buyurun.

Z.Səmədzadə, *Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri*.

Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri, Hafiz İsmayılbəylinin Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının auditoru təyin edilməsi haqqında rəy millət vəkillərinə paylanmışdır. İqtisadçıdır, 2014-cü ildən maliyyə sistemində fəaliyyət göstərir, magistratura təhsili var, Naxçıvan Muxtar Respublikası Hesablama Palatasına üzv olmağa təqdim edilmişdir. Komitə üzvləri Hafiz İsmayılbəyli ilə söhbət etdilər, kifayət qədər savadlı və gələcəyi olan bir kadrdir. Ona görə də millət vəkillərindən bu qanun layihəsinə səs vermələrini xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Nə təklif olacaq?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Buyurun, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.54 dəq.)
Lehinə	96
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

Sağ olun, qəbul edildi.

Hafiz müəllim, təbrik edirik və işlərinizdə uğurlar arzulayırıq! Sağ olun.

Növbəti məsələ “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Polşa Respublikası Hökuməti arasında məxfi məlumatın mübadiləsi və qarşılıqlı mühafizəsi haqqında” Sazişin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi.

İcazənizlə, bu barədə mən məlumat verim. Hörmətli deputatlar, bu qəbildən olan sazişləri biz artıq imzalamışıq. Burada söhbət nədən gedir? Burada söhbət Sazişin məqsədi, anlayışlar, məxfilik dərəcələri, Sazişi həyata keçirən, deməli, icrası ilə məşğul olan səlahiyyətli orqanlar, məxfi məlumatların mühafizəsi və prinsipləri, məxfi kontraktlar və digər məsələlərdən gedir. Hesab edirəm ki, bizim dövlət maraqlarımıza uyğundur. Ona görə də sizdən bu Sazişə müsbət münasibət bildirməyinizi xahiş edirəm. Başqa çıxış etmək istəyən varmı? Buyurun, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 12.55 dəq.)
Lehinə	94
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	2
İştirak edir	96
Nəticə: Qəbul edildi	

Sağ olun, qəbul edildi.

Növbəti məsələ. “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurası Konvensiyasının təsdiq edilməsi barədə qanun layihəsi. Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri Aqiyə xanım Naxçıvanlı. Buyurun, Aqiyə xanım.

A.Naxçıvanlı, Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri.

Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri! Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 2019-cu il oktyabrın 17-də qanunvericilik təşəbbüsü ilə Milli Məclisə “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurası Konvensiyasının təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsini təqdim etmişdir. Konvensiya özündə uşaqların cinsi istismarının, xüsusilə də uşaq pornoqrafiyasının, fahişəliyinin, habelə uşaqlara qarşı cinsi zorakılığın bütün formalarının, o cümlədən xaricdə törədilən hərəkətlərin uşaqların sağlamlığına və psixi, sosial inkişafına zərərli olduğunu ehtiva edərək Avropa Şurasının dövlət və hökumət rəhbərlərinin 2005-ci il mayın 17-də III Zirvə Toplantısında qəbul edilmiş və uşaqların cinsi istismarını dayandırmaq məqsədi ilə tədbirlərin hazırlanmasına çağıran Fəaliyyət Planına, “İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında” Konvensiyaya, BMT-nin “Uşaq hüquqları haqqında” Konvensiyasına, BMT-nin “Transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığa qarşı” Konvensiyasına və digər beynəlxalq hüquq normalarına istinad edilmişdir.

Qanun layihəsi 13 fəsil, 50 maddədən ibarətdir. Yəqin ki, mən o maddələri və fəsilləri şərh etməyəcəyəm, çünki qanun layihəsi hər bir hörmətli deputatımızda var. Cənab Prezidentin qərarı ilə 2007-ci il oktyabrın 25-də imzalanmış “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurasının Konvensiyası Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında Avropa Şurasının Konvensiyasına dair Azərbaycan Respublikasının müvafiq bəyanatı ilə birlikdə təsdiq olunması üçün Milli

Məclisə təklif olunmuşdur. Bəyanatda deyilir:

1. Azərbaycan Respublikası bəyan edir ki, Konvensiyanın müddəaları Ermənistan Respublikasına münasibətdə Azərbaycan Respublikası tərəfindən tətbiq edilməyəcəkdir.

2. Azərbaycan Respublikası bəyan edir ki, o, Ermənistan Respublikası tərəfindən işğal olunmuş ərazilərdə, – yəni Azərbaycan Respublikasının Dağlıq Qarabağ regionu və ona bitişik 7 rayon nəzərdə tutulur, – Konvensiyanın müddələrinin həyata keçirilməsinə həmin ərazilər işğaldan azad olunadək və işğal tam aradan qaldırılanadək təminat vermir.

3. Azərbaycan Respublikası bəyan edir ki, bu bəyanatın 1-ci və 2-ci bəndlərinin müddəaları istənilən zaman dəyişdirmək və ya ləğv etmək hüququnu özündə saxlayır və digər tərəflər hər hansı bu cür dəyişikliklər və ya ləğvetmələr haqqında yazılı şəkildə məlumatlandırılacaqdır.

Bəyanatda, eyni zamanda, işğal olunmuş ərazilərin sxematik xəritəsi də əlavə edilmişdir.

Qeyd edim ki, ölkəmiz qoşulduğu bütün hüquq və öhdəlikləri ləyaqətlə yerinə yetirir, ancaq beynəlxalq konvensiyalara qoşulduqda, üzərimizə öhdəliklər götürdükdə daim ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev dövlət və milli maraqları qoruyur və bu, bütün sənədlərdə öz əksini tapır. Elə bu Konvensiyaya qoşulmaq barədə bəyanatımız da buna bariz sübutdur. Ona görə də “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurası Konvensiyasının təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsinə müvafiq bəyanatla birlikdə səs verməyinizi xahiş edirəm. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Aqiyə xanım. Qanun layihəsi ilə bağlı danışmaq istəyənlər var. Asim Mollazadə, buyurun.

A.Mollazadə. Çox sağ olun. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri. Bu gün biz çox mühüm və zəruri

Konvensiyanı təsdiq edirik. Çünki bu, Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərinə uyğundur. Azərbaycanda, Azərbaycan ailəsində hər zaman uşaqlara diqqət olub. Onların inkişafı Azərbaycan xalqı üçün çox mühümdür və uşaqlara qarşı zorakılıq, hansı isə cinsi istismar qəbuləndir. Azərbaycan bu proseslərdə iştirak edir. Mən xatırlatmaq istəyirəm ki, bizim millət vəkili Avropa Şurasında bu məsələlərlə bağlı məruzəçi olub və Azərbaycan hər zaman səsini ucaltmağa hazırdır. Çox düzgün bir düzəliş, əlavə var ki, biz torpaqlarımızın işğal altında olmasını yenə də Avropa Şurasının diqqətinə çatdırırıq. Mən düşünürəm ki, bu, bizim işğal olunmuş ərazilərdə törədilən cinayətləri bir daha beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdıracaq.

Mən çox istərdim ki, Azərbaycan öz liderliyini bərpa edərək İstanbul Konvensiyasını da təsdiq etsin. Çünki Azərbaycan İslam və türk dünyasında bir sıra Avropa ölkələrindən qabaq qadınlara seçib-seçilmək hüququ verib. Qadınların liderliyi Azərbaycanda hər zaman diqqət mərkəzində olub. Bu da Azərbaycan xalqının böyük bir dəyəridir. Çox təəssüf ki, qadınlara qarşı olan zorakılıqla bağlı biz müvafiq məsələləri ləngidirik. Mən gözləyirdim ki, biz İstanbul Konvensiyasını daha tez təsdiq edəcəyik. Bizim parlamentdə bu istiqamətdə fəaliyyət göstərən müvafiq komitə də var – Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsi. Mənə elə gəlir ki, Azərbaycan ləngimədən İstanbul Konvensiyasını dəstəkləməlidir və Azərbaycanda qadın zorakılığına qarşı mübarizə daha da sərtləşməlidir. Mənə elə gəlir ki, erkən nikahlarla, qızların təhsili ilə bağlı, – çünki bir sıra bölgələrimizdə artıq problemlər yaranıb, qız uşaqlarını məktəbə buraxmırlar, bu Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərinə ziddir, – istiqamətlərdə işimizi gücləndirməliyik. Azərbaycan parlamenti yaxın müddətdə İstanbul Konvensiyasını mütləq təs-

diq etməlidir. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Sevinc Fətəliyeva.

S.Fətəliyeva. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Mən Avropa Şurasının sosial məsələlər, sağlamlıq və davamlı inkişaf komitəsinin üzvü olaraq özümə borc sayıram bir neçə məlumatı sizə çatdırım. 2011-ci ildə Avropa Şurası tərəfindən Lanzarote Konvensiyası imzalanmışdır və konvensiyanın təbliği məqsədi ilə “Hər beş uşaqdan biri” kompaniyasına başlanmışdır. Bu kompaniyanın məqsədi üzv dövlətləri bu konvensiyanın müddəaları ilə tanış etmək və ratifikasiyasına nail olmaq idi. Mən fəxrlə deyə bilərəm, ilk növbədə Oqtay müəllimə və Milli Məclisin rəhbərliyinə böyük təşəkkürümü bildirmək istəyirəm ki, 2011-ci ildən bu kompaniyanın Azərbaycanda fəal şəkildə təşkili çərçivəsində parlamentdə bir sıra konfranslar keçirilmişdir. Avropa Şurası Parlament Assambleyası ilə birgə seminar və dəyirmi masalar təşkil olunmuşdur. Eyni zamanda, parlamentin dəstəyi ilə qeyri-hökumət təşkilatlarının, yerli və xarici ekspertlər və uşaq psixoloqlarının iştirakı ilə məktəblərdə uşaqlarla, valideynlərlə, müəllimlərlə, məktəb psixoloqları ilə ayrı-ayrılıqda müzakirələr təşkil olunmuşdur. Həmçinin Daxili İşlər Nazirliyinin Uşaqlarla iş şöbəsinin əməkdaşları ilə treninqlər keçirilmişdir. Məhz bunun nəticəsi olaraq Azərbaycan “Hər beş uşaqdan biri” kompaniyasını apan ən fəal dövlətə çevrilmişdir.

Ümumiyyətlə, uşaqlara qarşı zorakılıq, cinsi zorakılıq, cinsi istismar məsələləri Avropa Şurası üzv, eyni zamanda, dünyanın bütün dövlətlərinə aiddir. Elə bir dövlət yoxdur ki, bu məsələdən sığortalansın, bu məsələni müzakirəyə çıxarmasın. Ona görə düşünürəm ki, Lanzarote Konvensiyasının müzakirəsi, ratifikasiya olunması və müvafiq qanun layihəsinin qəbul olunması onu göstərir ki,

istər sosial, istər iqtisadi, istərsə də hüquq, insan haqları sahəsində və digər qanunvericiliyin müasir dövrün tələblərinə uyğun olması Azərbaycan Respublikasının rəhbərliyi və ümumiyyətlə, parlamentin prioritet məsələlərindən biridir. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Sevinc xanım. Sona Əliyeva.

S.Əliyeva. Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Ümumilikdə, Azərbaycanda uşaq hüquqlarının müdafiəsi və uşaqlara qarşı zorakılığın bütün formalarının aradan qaldırılması ilə bağlı dövlət çox müxtəlif tədbirlər həyata keçirir. Qanunvericilik ildən-ilə təkmilləşdirilir və əlbəttə ki, bunlar çox müsbət haldır. Eyni zamanda, adı çəkilən konvensiyaya qoşulmaqla bağlı düşünürəm ki, Azərbaycan öz üzərinə bir sıra öhdəliklər götürür. Bu gün burada açıq demək lazımdır ki, biz əxlaqi və mental dəyərlərdən irəli gələrək çox zaman cinsi istismar və cinsi zorakılıq halları ilə bağlı danışmaq istəmirik. Bu, əsasən, uşaqlarla bağlı olanda cəmiyyət və ailələr daha çox susmağa üstünlük verirlər.

Mən düşünürəm ki, Azərbaycanda qanunvericilikdə bununla bağlı bir sıra boşluqlar var. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin 149, 150, 151 və 152-ci maddələrində bununla bağlı cəzalar nəzərdə tutulur. Cinayətin forma və ağırlığından asılı olaraq cərimələr, azadlığın məhdudlaşdırılması, azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırma nəzərdə tutulur. Cinayət ən ağır formada olduqda isə cinayətkara 15 ilə qədər azadlıqdan məhrumetmə cəzası verilir. Mən düşünürəm ki, bu cəzalar kifayət qədər azdır. Çünki artıq MDB ölkələrində, eləcə də bütün dünyada bununla bağlı, ümumiyyətlə, uşaqlara qarşı cinsi zorakılıq və cinsi istismarla bağlı cəzalar ağırlaşdırılmaqdadır. Məsələn, Qırğızıstanda, Qazaxıstanda, Rusiyada, Ukraynada, eləcə də Hindistanda və Türkiyədə

bu cəzalar ağırlaşdırılıb. Bəzilərinə bu, 20 ildən ömürlük həbsə qədər artırılıb. Mən düşünürəm ki, bu kimi cəzaların, ümumiyyətlə, uşaq pedofillərinə qarşı sərt və amansız olmaq qanunvericiliyin qarşısında bir öhdəlik olmalıdır. Azərbaycan qanunvericiliyində bunun əksini tapması ilə bağlı düşünmək lazımdır.

Eyni zamanda, onu da bildirmək istəyirəm ki, səhv etmərsə, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində konkret olaraq “cinsi istismar” ifadəsi də işlədilmir. Mən düşünürəm ki, bununla bağlı da düşünmək lazımdır.

Ümumiyyətlə, 16 yaşına qədər erkən nikahlara məcbur edilən uşaqlarla bağlı cinayətlərin ağırlaşdırılmış cinayət kimi nəzərdə tutulmasını təklif edirəm. Çox arzu edərdim ki, Ukraynada, Avropa ölkələrində və qonşu Türkiyədə olduğu kimi, bu konvensiyaya uyğun olaraq ayrıca bir qanunvericilik aktı da hazırlansın və təqdim olunsun. Təşəkkür edirəm.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini **Bahar Muradova** sədrlik edir*

Sədrlik edən. Sağ olun, Sona xanım. Siyavuş Novruzov.

S.Novruzov. Təşəkkür edirəm, Bahar xanım. Mən də bu Konvensiyaya qoşulmağın tərəfdarıyam və hesab edirəm ki, bu sahədə qanunvericiliyimizdə də müəyyən məsələlərə baxılmalıdır. Müəyyən sahələr bəlkə də gücləndirilməlidir. Həm Cinayət Məcəlləsində, həm də digər məəcəllələrdə bu məsələ ilə bağlı müddəalar daha da təkmilləşdirilməlidir və bunun qarşısının alınması üçün addımlar atılmalıdır. Mən başqa bir məsələyə də toxunmaq istəyirəm.

Həmkarım Asim müəllim də bu məsələyə toxundu, İstanbul konvensiyası ilə əlaqədar. Bu günlərdə qadınlara qarşı zorakılıqla bağlı bir aksiya da Bakı şəhərində keçirildi. Bununla əlaqədar, son dövrlərdə qadınlara qarşı olan zorakılıq, ölüm hadisələri və sairə ilə bağlı məsələ qaldırıldı. Mən hesab edirəm ki, bunun ciddi şəkildə araşdırılmasına ehtiyac var. Biz məsələni araşdırmadan ona elə kompaniya şəklində yaxınlaşanda burada həm hüquq pozulur, həm digər tərəfdən mənəvi dəyərlərə ziyan toxunulur, həm də atılan addımların səmərəsi də aşağı düşür. Mənə elə gəlir ki, birinci növbədə televiziyalarımız bu məsələlərə qoşulmalıdır. Hər bir insanın hüququ, bu məsələyə münasibəti aydınlaşdırılmalıdır. Biri şərqli gözü ilə, biri qərbli gözü ilə, üçüncüsü avropalı gözü ilə, digəri də asiyalı gözü ilə buna baxır. Ona görə yanaşma tərzinin müəyyənləşdirilməsi üçün bu, inkişafın strategiyasına uyğunlaşdırılmalıdır.

Bundan qabaq müəyyən intiharlar olanda heç bir statistik araşdırma aparmadan götürüb deyirdilər, məsələn, müxalifət iqtidarın üstünə atırdı ki, bu intihar ehtiyacdən olub. Yoxlayırdın ki, intihar edən heç o qədər də ehtiyacı olmayan adamdır. Statistika baxanda görürük ki, Skandinaviya ölkələrində intihar cəhdi birinci yerdədir, nəinki götürək, Əfqanıstanda və yaxud da başqa-başqa ölkələrdə. Bütün bunlar hamısı araşdırılmalıdır, ortaya çıxarılmalıdır. Burada hesab edirəm ki, mətbuatın, sosial şəbəkənin rolu böyük olmalıdır.

İndi seriallar çəkirlər, müxtəlif seriallar var. O, bunu öldürdü, bu, onu asdı, yaxud apardı qəbirdə gizlətdi. Bu, harada baş verir, biz harada yaşayırıq, bu, hansı ölkədə olub? İndi Rusiya böyükdür. Təbii ki, mən başa düşürəm, Rusiyada təzə bir veriliş çıxan kimi sabah onun çox

eybəcər bir formasını Azərbaycanın bir sıra kanalları özündə tətbiq edir. Əgər orada ay tərsinə çıxırsa, Azərbaycanda da onu tətbiq etməlidirlər? Yaxud da Türkiyə televiziolarındakı serialların başqa bir formasını Azərbaycan kanalları göstərir.

Azərbaycanın milli-mənəvi dəyərləri tamam başqadır. Azərbaycanda həm qafqazçılıq, həm türkçülük, həm azərbaycançılıq, həm avropaçılıq, həm də şərqçilik var. Bunların hamısının vəhdətini tətbiq edib ortaya qoymaq lazımdır. Bunu bizim alimlərimiz, belə deyək, Elmlər Akademiyası, ayrı-ayrı institutlar işləyib ortaya çıxarmalıdır. Biz görməliyik. Bir rayonda 3 dəfə seriala baxırlar, sabahısı gün insanlar tamamilə dəyişir, başlayırlar serial dilində danışmağa. O baxımdan, bu məsələyə yanaşma tərzimizi düzgün qurmalıyıq.

Cənab Prezidentin tapşırığı əsasında bədii şuralar yarandı. Xatırlayırsınızsa, bir qrup televiziya işçilərini, teatr, kino xadimlərini toplayanda dedilər ki, Bədii Şura mütləq olmalıdır. Bədii Şura olsun, bir çoxlarının beynindən keçmiş sovetlər birliyindəki Bədii Şura keçirdi ki, buna icazə verəcəyik oxusun, buna icazə verməyəcəyik oxumasın və yaxud da bunu çəksin. Düşünmədilər ki, burada sosial şəbəkələr, YouTube, başqa yerlər var. Burada icazə verməyəcəksən, gedib başqa yerdə tətbiq edəcək. Amma bütün hallarda yaranıb. Hələ indiyə qədər o bədii şuraların ortaya çıxardığı bir məhsul yoxdur. Odur ki, mən hesab edirəm, həm qadınlara, həm də uşaqlara qarşı zorakılıqla, onun qarşısının alınması ilə əlaqədar birinci növbədə təbliğat, izah işləri getməlidir, onların hüquqları başa salınmalıdır. Qanunun əsas mahiyyətini də, fəlsəfəsini də bu təşkil etməlidir. Təşəkkür edirəm.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin
birinci müavini Ziyafət Əsgərov sədrlik edir*

Sədrlik edən. Sağ olun, Siyavuş müəllim. Səməd Seyidov.

S.Seyidov. Ziyafət müəllim, mən Sizə təşəkkür edirəm. Hesab edirəm ki, bu gün bu konvensiyanın qəbul olunması ilə bağlı biz insan haqlarının müdafiəsində çox ciddi, vacib, əhəmiyyətli bir addım atırıq. Bu, ən gözəl cavabdır o qüvvələrə ki, Azərbaycanda insan haqları haqqında söhbət açıb, guya onları müdafiə etmək niyyətindədirlər. Əslində isə real müdafiə, məsələnin real həlli bu konvensiyadan irəli gələn məsələlərlə bağlıdır.

Təbii ki, cənab Prezidentin imzaladığı bu konvensiya Azərbaycanda uşaqların hüquqlarının müdafiəsini yeni müstəviyə qaldırmaq istiqamətindədir. Təbii, bu konvensiyanın bu gün qəbul olunması ilə bağlı biz də bunu Avropa Şurasında müzakirə etmişik, təhlil etmişik. Parlamentin rəhbərliyinə xüsusi minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bir neçə gün bundan əvvəl Avropa Şurası Parlament Assambleyasının prezidenti xanım Lilian Paskie Azərbaycanda idi. Biz xanım Paskienin Oqtay müəllimlə görüşləri zamanı məhz bu konvensiyanın qəbul olunması ilə bağlı konkret addımların atılması məsələlərini gündəmə gətirdik. Mən bu gün sevinirəm ki, sabah biz faktiki Avropa Şurasının iclasına yola düşürük və cənab spiker, hörmətli Oqtay müəllim də ora gedəcək, – Avropa Şurasına daxil olan ölkələrin sədrlərinin hamısı orada iştirak edəcək, – Azərbaycan bu konvensiyanı təsdiq edib, ratifikasiya edib ora göndərəcək. Bu birincisi.

İkincisi, təbii, mən Aqiyə xanıma da öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bir komitə olaraq həm Avropa Şurası

ilə o görüşlərdə, həm də bizim münasibətlərimizlə, yəni bu konvensiyanın qəbul olunması ilə əlaqədar çox böyük işlər görülmüşdür.

Nəhayət, bizim nümayəndə heyətinin üzvü hörmətli Sevinc xanıma öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Sevinc xanım Avropa Şurasında bu komitənin birbaşa üzvüdür və bu konvensiyanın təbliğatında, Azərbaycanda düzgün tətbiq olunması istiqamətində, doğrudan da, gözəçarpan işlər görmüşdür.

Ümumiyyətlə, hesab edirəm ki, bu konvensiyanın qəbul olunması, dediyim kimi, uşaq hüquqlarının qorunması, onların mənfi tendensiyalardan müdafiəsi istiqamətində Azərbaycan siyasətini yeni bir mərhələyə yüksəldəcək. İnanıram ki, belə də olacaq. Diqqətinizə görə sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun, Səməd müəllim. Qənirə Paşayeva.

Q.Paşayeva. Çox sağ olun. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli həmkarlar, media təmsilçiləri. Biz də bu konvensiyanın təsdiqlənməsinə çox müsbət yanaşırıq, dəstəkləyirik. Çünki mühüm sənəd olan “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurası Konvensiyanın təsdiq edilməsi çox önəmlidir. Önəmli bir layihədir. Nümayəndə heyətimizin rəhbəri hörmətli Səməd müəllimin də vurğuladığı kimi, Avropa Şurasında, Avropa Şurası qurumlarında nümayəndə heyəti qarşısında 2 konvensiya ilə bağlı məsələ hər zaman, davamlı olaraq qaldırılırdı ki, Azərbaycan bu konvensiyaları imzalasın və ratifikasiya etsin. Bu, həm Azərbaycanın Avropa Şurası ilə əməkdaşlığı, həm də beynəlxalq imici üçün vacibdir. Bununla yanaşı, ən vacib məsələlərdən biri odur ki, bu, bizim xalqımıza, uşaqlarımıza, bizə lazımdır. Çünki açığı bu sahədə kifayət qədər çox işlər görməliyik, çalışmalıyıq.

Uşaqlar məfhumu geniş, yaşı 18-in altında olan bütün uşaqlarımıza şamil edilən bir məfhumdur. Onların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi istiqamətində qanunvericiliyin güclənməsi, təbii ki, bu, bizim cəmiyyətimiz üçün ən acib məsələlərdən biridir. Mən bunun detallarına xüsusi varmadan, həmkarlarımızın digər konvensiya haqqında qaldırdığı məsələni də vurğulayaraq, müvafiq qurumlardan da xahiş edirik ki, bu məsələyə də xüsusi diqqət ayıraq. “Qadınlara qarşı zorakılığın və məişət zorakılığının qarşısının alınması və ona qarşı mübarizə haqqında” Avropa Şurası Konvensiyası, İstanbul Konvensiyası kimi məşhur olan bir konvensiyadır. Avropa Şurası münasibətlərdə hər zaman bu konvensiyanın da imzalanıb ratifikasiya olunması məsələsini qaldırır. Məlumat verim ki, qardaş Türkiyə, əksər ölkələr Avropa Şurasının bu konvensiyanı imzalayıb, ratifikasiya ediblər. Bunun imzalanması Azərbaycan üçün çox önəmlidir. Birincisi, cəmiyyətimizə lazımdır, bu barədə söyləyəcəyəm.

İkincisi də, bəzi qüvvələr bundan ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna, imicinə zərər vurmaq üçün də istifadə edirlər. Bu qüvvələrin, yəni Azərbaycanın inkişafını, artan nüfuzunu istəməyib hər fürsətdə əlinə düşən imkanlardan ölkəmizin beynəlxalq imicinə zərər vurmaq istəyən güclərin, qüvvələrin də əlindən bu imkanları almaq üçün də lazımdır. Bəzən bu məsələni qaldırırlar ki, baxın, Azərbaycan bu konvensiyanı imzalamaq, ratifikasiya etmək istəmir, qadınlara qarşı zorakılıqla və məişət zorakılığı ilə mübarizəni əsas tutan bir sənəddir, nədən imzalamırlar, ratifikasiya etmirlər və sair. Amma dövlətimizin bu istiqamətdəki siyasətini, cənab Prezidentin rəhbərliyi altında görülən işləri hamımız bilirik. Çox hörmətli Mehriban xanımın bir neçə il bundan öncə beynəlxalq

tədbirdə dediyi önəmli mesaj ki, bizim üçün önəmli deyil bu zorakılıq hallarının sayı nə qədərdir. Bizim üçün önəmli odur ki, nə qədər belə hal varsa, biz ona qarşı birmənalı, kəskin, sərt mübarizə etməliyik. Çalışmalıyıq ki, bu hallar artmasın, daha da azalsın. Bu konvensiya da buna xidmət edən bir konvensiyadır. Nəzərə alsaq ki, məişət zorakılığı, qadınlara qarşı zorakılıq halları, onun artım amilləri bu gün bütün inkişaf edən cəmiyyətləri, bizi də narahat edən amillərdən biridir. Ona görə biz bu rəqəmləri müzakirə etmədən, – bu nə qədər çoxalıb, azalıbmı bu məsələlər müzakirə oluna bilər, amma fərq etməz, – bu hallar varsa, buna qarşı mübarizə aparmalıyıq.

Biz məişət zorakılığı haqqında xəbərləri hər gün oxuyuruq. Hər gün bu xəbərlərlə yuxudan oyanırıq, yuxuya gedirik. Hamımız bilir ki, bununla mübarizə işini sərtləşdirməyimiz, gücləndirməyimiz vacibdir. Bu konvensiya da buna dəstək ola bilər. Ona görə də çox gözəl addımlar atıldı. Bu konvensiya, “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Avropa Şurası Konvensiyası imzalandı. Biz inanırıq və çağırırıq ki, yaxın zamanlarda “Qadınlara qarşı zorakılıq və məişət zorakılığının qarşısının alınması və ona qarşı mübarizə haqqında” Konvensiya da imzalansın və burada ratifikasiya olunsun. İnanırıq ki, bu işlər daha da sürətlənməlidir və sürətlənəcək. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Qənirə xanım. Aytən Mustafazadə.

A.Mustafazadə. Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Mən məndən qabaq çıxış edənlərin çıxışlarının bəzilərinə dəstək vermək istəyirəm. Asim müəllimin İstanbul Konvensiyası ilə bağlı çağırışına qoşularaq və Qənirə xanımın dediklərinə dəstək olaraq, mən də demək istəyirəm ki, bu

konvensiyanı Azərbaycan gərək mütləq ratifikasiya eləsin. Bu gün baxdığımız, üzərində işlənən “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Konvensiya da belə vacib sənədlərdən biridir. Bunu biz həm Cinayət Məcəlləsinə salmalıyıq, selektiv abortlar, erkən nikahlar, bunlar hamısı bir səpkidə olan cinayətlərdir – həm də öz mövqeyimizi bildirərək qanunlara salmalıyıq.

Onu da yadınıza salmaq istərdim ki, 2010-cu ildə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə və onun tövsiyəsi ilə Milli Məclis tərəfindən “Məişət zorakılığının qarşısının alınması haqqında” Qanun qəbul olunmuşdur. Ancaq təəssüflər olsun ki, Cinayət Məcəlləsində bu, öz əksini tapmamışdır. Sona xanımla mən də şərikəm ki, məişət zorakılığı ilə bağlı, uşaqlarla bağlı cinayətlər Cinayət Məcəlləsinə ağırlaşdırıcı hal və ayrıca fəsil kimi salınmalıdır. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Təşəkkür edirəm. Kifayət qədər vaxtımız oldu, bu konvensiyanı müzakirə elədik. Həqiqətən, bizim üçün çox vacib olan bir sənəddir. Nəzərə alağ ki, Səməd müəllimin qeyd elədiyi kimi, Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Sədri də burada olanda çox təkidlə xahiş elədi, bu məsələ yubanmasın, təsdiq və ratifikasiya olunsun. Əlbəttə, eyni zamanda, birinci növbədə bu, bizim özümüzün maraqlarımıza, dövlət maraqlarımıza uyğun gəldiyinə görə biz bunu təsdiq etməliyik ki, Səməd müəllimgil artıq ora rahat gedə bilsinlər.

Əgər başqa çıxış eləmək istəyən yoxdursa, buyurun, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.23 dəq.)
Lehinə	94
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	94
Nəticə: Qəbul edildi	

Sağ olun, qəbul edildi.

Növbəti məsələ “Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Buyurun, Ziyad müəllim.

Z.Səmədzaadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri, bu barədə bu yaxınlarda cənab Prezidentin yanında keçirilən iqtisadi müşavirədə danışıldı və mahiyyətə ondan ibarət idi ki, “Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa aşağıdakı dəyişikliklər təklif olunur.

Mövcud büdcə qaydası ilə müəyyən edilmiş ilk icmal büdcə xərclərinin yuxarı həddi növbəti ildə qarşıya qoyulan yeni vəzifələrin, xüsusi ilə də sosialyönlü təşəbbüslərin həyata keçirilməsi üçün kifayət etmir. Bu səbəbdən icmal büdcə xərclərinin yuxarı həddinin artırılması zərurəti yaranmışdır. Bununla əlaqədar olaraq icmal büdcə xərclərinin yuxarı həddinin hesablanması qaydası ilə bağlı “Büdcə sistemi haqqında” Qanunda müvafiq dəyişiklik edilməklə icmal büdcənin yuxarı həddinin hesablanması zamanı növbəti il üçün proqnozlaşdırılan inflyasiyanın nəzərə alınması təklif edilir. “Büdcə sistemi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda müvafiq dəyişiklik edilməklə icmal büdcənin yuxarı həddi növbəti il üçün proqnozlaşdırılan inflyasiya nəzərə alınaraq hesablanacaqdır.

Millət vəkillərindən bu qanun layihəsinə səs vermələrini xahiş edirəm. Hesab edirəm ki, cənab Prezidentin sədrliyi ilə keçirilən həmin iqtisadi müşavirədə bu barədə kifayət qədər ətraflı fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Sədrlik edən. Sağ olun, Ziyad müəllim. Qüdrət Həsənquliyev.

Q.Həsənquliyev. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Hörmətli həmkarlar, hörmətli media nümayəndələri. Bu yaxınlarda cənab Prezident müşavirə keçirdi və həmin müşavirədə xüsusi vurğuladı ki, büdcə layihəsi hazırlanarkən bir çox hallarda xərclər məqsədyönlü şəkildə şişirdilir. Düşünürəm, biz Milli Məclis olaraq Prezidentə bu işdə dəstək verməliyik və bu dəstək də ondan ibarət olmalıdır ki, biz həmin o şişirdilmiş xərclərin qarşısını alağ.

“Büdcə sistemi haqqında” Qanunun 12-ci maddəsinə görə siyahı verilib ki, hansı sənədlər Milli Məclisə təqdim olunmalıdır. Orada, 12.1.8-ci maddədə qeyd olunur ki, “növbəti il üzrə dövlət büdcəsinin və icmal büdcənin, habelə sonrakı 3 il üzrə icmal büdcənin layihələrinə uyğun olaraq mühüm investisiya layihələrini özündə əks etdirən dövlət investisiya proqramının layihəsi”.

Mən də bu məsələni vaxtı ilə Milli Məclisdə qaldırmışam, çox təəssüf ki, büdcə sənədləri bizə təqdim olunanda həmin o layihələr, o siyahılar təqdim olunmur. Yenə də çox təəssüf ki, Hesablama Palatası öz rəyində bizə ümumi formada məlumat verir. Məsələn, tutaq ki, keçən ilki 2019-cu ilin büdcəsi ilə bağlı verdiyi rəydə qeyd olunur, filan qədər yeni obyekt tikiləcək, filan qədər yeni obyektin tikintisi davam etdiriləcək. Yəni belə bir ümumi məlumat verir və ayrılan ümumi məbləğ göstərilir. Amma hansı obyektə nə qədər vəsait ayrılacağı ilə bağlı bizə bir kəlmə məlumat verilmir. Ona görə mən Milli Məclisin rəhbər-

liyindən tələb edirəm və həm də xahiş edirəm ki, Nazirlər Kabinetindən büdcə sənədləri daxil olanda, 12-ci maddənin tələbinə uyğun olaraq bütün sənədlər bizə verilmədiyi halda Milli Məclisin rəhbərliyi o sənədləri qəbul eləməsin. Desinlər, gedin, bax, bu 12-ci maddədə sadalayıb ki, Milli Məclisə hansı sənədlər təqdim olunmalıdır, o sənədləri bir-bir hazırlayın, bizə göndərin. O cümlədən də Hesablama Palatasına deyilməlidir, həmin o investisiya layihələrindəki o obyektlərin, o müəssisələrin tikintisi üçün pul ayrılır, dəqiq göstərin, ya da bizə siyahı verin ki, bu obyekt neçəyə başa gəlir, dövlət buna nə qədər vəsait ayırır.

Hesab edirəm ki, belə olduğu halda biz ölkə Prezidentinə bu işdə konkret dəstək verə bilərik. Prezident də söylədi ki, şəffaflıq artırılmalıdır, korrupsiyaya qarşı mübarizə gücləndirilməlidir və hər kəs də bu işdə ona kömək etməlidir. Düşünürəm ki, Milli Məclis də öz üzərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirməlidir və bu işdə biz Prezidentə dəstək olmalıyıq. Diqqətinizə görə çox sağ olun. Mən təklif olunan əlavə və düzəlişlərə səs verəcəyəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qüdrət müəllim, bir məsələni istəyirəm Sizinlə aydınlaşdıraq. Siz Milli Məclisdən tələb elədiniz, Milli Məclis də Sizin tələbinizi yerinə yetirmədi. Hansı bir hərəkət edəcəksiniz?

Yerdən. *(Eşidilmir.)*

Sədrlik edən. Ona görə çalışın, xahiş edin. Başqa çıxış eləmək istəyən varmı? Yoxdursa, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri

(saat 13.29 dəq.)

Lehinə

86

Əleyhinə

0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	86
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ “Yerin təkisi haqqında”, “İstehsalat və məişət tullantıları haqqında”, “Qaz təchizatı haqqında”, “Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” və “Energetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi. Valeh müəllim, buyurun.

Sədrlik edən. Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Ziyafət müəllim, birinci və ikinci oxunuşda hansısa əlavə, dəyişiklik edilmədiyinə, eyni zamanda, əvvəl dediyim kimi, bu qanun layihəsinin məqsədi “Lisenzialar və icazələr haqqında”, “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” və “Uyğunluğun qiymətləndirilməsi sahəsində akkreditasiya haqqında” qəbul edilmiş qanunlara uyğunlaşdırmaq məqsədi daşdığına görə, yəqin ki, üçüncü oxunuşda hər hansı bir müzakirəyə ehtiyac yoxdur. Xahiş edirəm, səs verib qəbul edək.

Sədrlik edən. Sağ olun, Valeh müəllim. Buyurun, qanun layihəsinə üçüncü oxunuşda münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.31 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

“Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının dövriyyəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, üçüncü oxunuş. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli, *Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri*.

Hörmətli Ziyafət müəllim, bu məsələ ilə bağlı təkliflər daxil olmamışdır. Üçüncü oxunuşda səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Buyurun, qanun layihəsinə üçüncü oxunuşda münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.32 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	87
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ. “Hərbi qulluqçuların dövlət icbari şəxsi sığortası haqqında” və “Əmək pensiyaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi. Üçüncü oxunuş.

Hörmətli deputatlar, ikinci oxunuşdan sonra bu qanun layihəsi ilə bağlı heç bir dəyişiklik, təklif daxil olmayıb. Ona görə də səs verib qəbul etməyinizi xahiş edirəm. Buyurun, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.33 dəq.)
Lehinə	88
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	2
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ “Lisenzialar və icazələr haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsidir. Üçüncü oxunuş. Ziyad müəllim, buyurun.

Z.Səmədzadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri. Qanun layihəsi ilə əlaqədar təkliflər daxil olmamışdır. Ona görə də millət vəkillərindən qanun layihəsinə səs vermələrini xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Buyurun, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.34 dəq.)
Lehinə	87
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	3
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ “Bakı Dövlət Universitetinin 100 illiyi (1919–2019)” Azərbaycan Respublikasının yubiley medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi, üçüncü oxunuş. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun. Hörmətli həmkarlar, bu barədə əvvəlki oxunuşlarda geniş məlumat vermişdik. Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi ilə əlaqədar yaradılmış bir çox yubiley medalları oldu. Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubiley medalı da məhz bu silsilədənndir. Həmkarlarım bu məsələni dəstəkləyib. Üçüncü oxunuşda da səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.35 dəq.)
Lehinə	89
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ. “Dövlət rüsumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi, üçüncü oxunuş. Ziyad müəllim, buyurun.

Z.Səmədzadə. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri. Qanun layihəsi ilə əlaqədar təkliflər daxil olmamışdır, ona görə də millət vəkillərindən bu qanun layihəsinə səs vermələrini xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.36 dəq.)
Lehinə	89
Əleyhinə	0
Bitərəf	0

Səs vermədi
İştirak edir
Nəticə: Qəbul edildi

0
89

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ. Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə edilməsi qaydası haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi, üçüncü oxunuş. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli həmkarlar. Bilirsiniz ki, bu qanun layihəsi Konstitusiyanın 96-cı maddəsinin 6-cı hissəsinin tələblərinə uyğun olaraq işlənib hazırlanıbdır. Qanun layihəsi parlamentə bizim komitə tərəfindən təqdim olunub.

Ziyafət müəllim, bu oxunuşlar zamanı geniş ictimai müzakirələr də keçirdik. Üçüncü oxunuşda həm komitə üzvlərinin, həm də müstəqil ekspertlərin iştirakı təmin olundu. Demək olar ki, həm Milli Məclisin üzvləri, həm də komitə üzvləri işçi qrupun təqdim etdiyi layihənin modeli ilə tam razı idilər.

Detalların üzərində dayanmaq istəmirəm. Müzakirələr zamanı hörmətli Siyavuş müəllimin bir sıra təklifləri olmuşdu. Ona da Siz münasibət bildirmişdiniz ki, bu, artıq Konstitusiyadan gələn bir məsələdir. Amma mən, ümumən, onun yanaşması ilə razı idim ki, vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü ilə peşəkar qanunvericilik təşəbbüsü arasında müəyyən bir fərq olmalıdır. Bütün Avropa ölkələrində belə qanunlar var, amma məhz buna görə vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsünə həm də bir sıra məhdudiyətlər var. Yəni bu, fərqli məsələdir. Məhdudiyətlər ilə bağlı da biz ümumi bir rəydə idik. Yeganə təklif olmuşdu və bununla mən də razılaşdım ki,

biz nəzərdə tutmuşduq vətəndaşların qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında təqdim etdiyi məsələlər arasında təkcə qanunlar olsun, ancaq Konstitusiyaya görə qərarlar da olmalıdır. 3.2-ci maddədə bunu nəzərə almışıq.

Bütövlükdə, əsas anlayışlar, digər məsələlərlə bağlı bizim vahid, hamının dəstəklədiyi bir fikrimiz var. Mən, sadəcə, fürsətdən istifadə edib, Milli Məclisin rəhbərliyinə, bizim Aparat rəhbəri Səfa müəllimə, müvafiq şöbənin əməkdaşlarına, eyni zamanda, komitə üzvlərinə və müstəqil ekspertlərə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm ki, birgə səylərlə biz Avropa Şurasına üzv olan ölkələrdə qəbul olunmuş standartlara uyğun olan belə bir xüsusi qanun qəbul edə bilmişik. Bunu tam məsuliyyətlə deyirəm və həmkarlarımdan üçüncü oxunuşda bu layihəyə səs vermələrini xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Əli müəllim, təşəkkür edirəm. Xahiş edirəm, qanun layihəsinə üçüncü oxunuşda münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.39 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	1
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti 2 məsələ Aqiyə xanımın komitəsində müzakirə olunub. İkinci oxunuşa çıxarılır. “İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında”, “Uşaq hüquqları haqqında”, “Təhsil haqqında”, “Reklam

haqqında” və “Məktəbəqədər təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə. Aqiyə xanım, hər iki qanun layihəsi ilə bağlı məlumat verin. Səs verməni sonra keçirərik. Burada, deyəsən, yox, digər qanundur, Əli müəllimin komitəsində müzakirə olunub. Buyurun. 13-cü və 14-cü məsələlər ilə bağlı.

A.Naxçıvanlı. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Doğrudan da, hər iki məsələ “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli Qanununa uyğunlaşdırma məqsədi daşıyır. Hər iki qanun layihəsi müvafiq komitələrin iclasında müzakirə olunaraq qəbul edilmiş və Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilmişdir. Xahiş edirəm, səs verək.

Sədrlik edən. Deməli, qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirəyə çıxarıldığına görə, xahiş edirəm, qanun layihəsini əsas kimi qəbul eləyək. Buyurun, əsas kimi səs verək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.41 dəq.)
Lehinə	87
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	87
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Qanun layihəsi ilə bağlı çıxış etmək istəyən varmı? Tahir Rzayev, buyurun.

T.Rzayev. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Mən bir-iki məsələyə öz münasibətimi bildirmək istəyirəm. Bugünkü təqdim olunan məsələlərdən 5-i bilavasitə uşaq hüquq-

larının müdafiəsinə həsr olunub. Əlbəttə ki, bu, çox yaxşı haldır. Dövlətin, dövlət rəhbərinin uşaq hüquqlarının qorunmasına, uşaqlara göstərdiyi qayğı və diqqətə bir nümunədir. Əlbəttə ki, biz uşaq hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar yaranan bütün halları, istiqamətləri dəqiq müəyyən etməliyik və bu, gələcəkdə bilavasitə, bu dəyişikliklərin bir mövzusu olmalıdır. Çünki belə hallara qarşı, elə bilirəm, qanunun tələbləri daim tətbiq olunmalıdır.

Bu gün biz uşaq hüquqlarından danışırıqsa, icazəsiz mitinqlərə uşaqların cəlb olunmasının özü uşaqların hüquqlarının pozulmasıdır. Digər tərəfdən, əgər uşaqların əyləndiyi, onların gəzdirdiyi yerlərdə bu mitinqlər təşkil olunursa və burada çoxsaylı insanlar yığılırsa, bu, bilavasitə uşaqlara ziyandır və uşaq hüquqlarının pozulmasıdır.

Digər bir məsələ, əgər uşaqların olduğu yerlərdə hayküyə, təhqirlərə, yalan ifadələrə yol verilirsə, bu, uşaqların psixologiyasına təsir edən amillərdir və elə bilirəm, bu da bilavasitə uşaqların hüquqlarının pozulmasıdır. Azərbaycan ailələrinin uşaqlarının ünvanına söylənilən yabancı fikirlər var və bunların sosial şəbəkələrdə yerləşdirilməsi uşaq hüquqlarının pozulmasıdır və elə bilirəm ki, biz gələcəkdə qanunvericilik aktlarına dəyişiklik edəndə belə məsələləri də nəzərə almalıyıq. Çox sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Sona Əliyeva.

S.Əliyeva. Mənim “İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında” Qanunda dəyişikliklərlə bağlı iki təklifim var. Ümumiyyətlə, artıq bir reallıqdır ki, media və sosial şəbəkələr nə oxuyacağımıza və dünyanın mənzərəsinin necə şəkillənəcəyinə qərar verir. Bu gün saxta xəbər sənayesi kifayət qədər vüsət alıb və sosial şəbəkələrin, ümumiyyətlə, kütlə ilə manipulyasiya imkanları həddindən artıq genişlənib. Mən düşünürəm

ki, bu baxımdan burada informasiya ehtiyatında və yaxud onun domen sahibinin həmin informasiya ehtiyatında hansı informasiyaların yerləşdirilməsinə yol verilmədiyinə əksini tapdığı 13.2.3-cü bəndə saxta informasiyaları əlavə etmək olar ki, bunun qarşısı alınsın. Yəni bu, ən azından domen sahibinin üzərinə hər hansı bir məsuliyyət qoyur ki, o saxta məlumatların yayılmasının qarşısını mümkün qədər alsın və qanunvericilik bununla əlaqədar vətəndaşın üzərinə öhdəliklər qoysun.

Eyni zamanda, mənə çox narahat edən bir məsələ, qadın zorakılıqları ilə bağlı bu gün burada dəyərli həmkarlarım söz açdılar. Təəssüf edirəm ki, bu gün Azərbaycanda insan ölümləri sosial şəbəkələrdə adi bir hadisə kimi yayımlanır və düşünürəm, uşaqların buna baxması faciəli proseslərə yol açır. Mən Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinə çox sağ ol demək istəyirəm ki, “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Qanun onlar tərəfindən, həqiqətən, kifayət qədər geniş müzakirə olundu. İnsan hüquqları komitəsində də Qanun kifayət qədər geniş müzakirə olundu və doğrudan da, ona çox dəyərli müddəalar daxil edildi. Amma mən təklif edərdim ki, ümumiyyətlə, intihar videoları, cinayət hadisələrinə dair videoların sosial şəbəkələrdə, internet mediada yayılması birmənalı qadağan olunsun. Çünki bilavasitə uşaqlar buna baxır və bundan çox təsirlənirlər. Biz böyük adamlar buna baxırıq və günlərlə bunun təsirindən çıxıb bilmirik. Onunla bağlı, düşünürəm ki, bax, bu məsələyə daha ciddi yanaşmaq lazımdır.

Bu kimi hallar həm də cəmiyyətdə, şüuraltı olaraq insanlarda əsəbiləyin yaranmasına səbəb olur. Bax, bu haqda da düşünmək lazımdır. Bunun qarşısını almaq üçün, düşünürəm, qanunvericilikdə müəyyən müddəalar üzərində işlənməlidir. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qənirə Paşayeva.

Q.Paşayeva. Hörmətli Ziyafət müəllim, hörmətli millət vəkilləri. Mən keçən dəfə müzakirələrdə də birmənalı şəkildə bu qanun layihəsini dəstəklədiyimi söyləmişdim. Çox önəmli qanun layihəsidir və dəstəyimizi yenə, bu oxunuşda da bildirəcəyik.

Ziyafət müəllim, biz bir neçə gün bundan öncə ailələrlə və uşaq hüquqları ilə məşğul olan bəzi təşkilatların nümayəndələri ilə birgə bir təbirdə, görüşdə idik. Ailələrin məsuliyyəti, uşaqların zərərli vərdişlərdən, informasiyalardan qorunmasında ailələrin məsuliyyəti mövzusu ətrafında məsələ müzakirə ediləndə ailələr və həmin təşkilatlar bəzi məsələləri burada səsəndirməyimizi və bu məsələlərdə dəstək gözlədiklərini xahiş etdilər. Mən həmin məsələləri qaldırmaq istəyirəm.

Onlar vurğulayırlar ki, bəli, qanunlarda, qanunvericilikdə bəzi məsələlər öz əksini yüksək səviyyədə tapır, amma onların yerinə yetirilməsi istiqamətində ciddi addımlara ehtiyac var. Biz, ailələr bütün gün övladlarımızın başı üzərində bir polis kimi dayana bilmərik. Bunun üçün, o zərərli təsirlərdən qorunmaq üçün, bir sıra qanunlar var ki, onların reallaşmasına və ya bəzi məsələlərdə dəyişikliklərə ehtiyac var. Özəlliklə qumar oyunlarından uşaqların qorunması istiqamətində bizdən ciddi dəstək gözləyirlər. Uşaqlar arasında qumar oyunlarına artan maraq, meylik hallarının artıq çox ciddi fəsadlarını görürük və bununla bağlı artıq bir SOS siqnalı səsəndirib, nə edilməlidir, deyirik. Həm qanunvericilik, həm icra qurumları, həm də maarifləndirmə ilə bağlı bu məsələdə ciddi dəstək gözləyirlər.

İkinci məsələ, uşaqları tütün məhsullarının təsirindən qorumaq. Biz vurğulayırdıq ki, qanunlarda hər şey öz əksini

tapıb, deyirlər, çox gözəl. Amma bizim məktəblərin ətrafında, hər yerdə uşaqlara siqaret satılan yerlər var. 18 yaşın altında olan uşaqlara siqareti qadağan etmişiniz, amma bu, hər yerdə satılır. Alkoqol uşaqlara hər yerdə satılır. Uşaqları zərərli informasiyanın təsirindən qoruyaq, deyirsiniz, amma enerji içkiləri bütün günü televiziyada, mətbuatda geniş şəkildə reklam olunur. Bu məsələlərə ciddi şəkildə diqqət göstərilməsini xahiş edirlər.

Uşaqların zərərli təsirlərdən qorunması istiqamətində qəbul etdiyimiz qanunların icrası və bəzi məsələlər var. Özəlliklə bu qumar oyunları məsələsini, uşaqlar arasında enerji içkilərinə artan marağı, meyilliyi, zərəri kiçik yaşlı, 8 yaşınadək uşaqlara tütün məhsullarının satılmamasını, o qanun layihəsinin yerinə yetirilməsini çox ciddi nəzarətdə saxlamalıyıq. Məktəblərə yaxın yerlərdə bu kimi məhsulların satılmaması məsələsi ki, qanunvericilikdə hamısı var. Amma həyata keçirilməsində ciddi problemlər var və biz deyəndə bunların hamısı qanunlarda var, o təşkilatların nümayəndələri də deyirlər, o zaman, xahiş edirik, bu məsələləri qaldırın ki, onların yerinə yetirilməsinə məsul qurumlar bu məsələdə daha fəal olsunlar. Çünki uşaqları qorumaq, bəli, bizim məsuliyyətimizdir, ailələrin məsuliyyəti var. Amma bununla yanaşı, qurumların, təşkilatların üzərilərinə düşən vəzifələri daha dərindən həyata keçirmələrində də biz ailələrin daha çox dəstəyə ehtiyacı var. Bunu da səsləndirmək istədim. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Qüdrət Həsənquliyev.

Q.Həsənquliyev. Sağ olun, Ziyafət müəllim. Hörmətli Qənirə xanım bu barədə danışdı. Bu məsələ birinci oxunuşda müzakirə olunarkən söyləmişdim, biz “Reklam haqqında” Qanunun 26-cı maddəsinə dəyişiklik etdik və orada qeyd olunurdu ki, şüşənin arxasından bayıra

ünvanlanan hər hansı bir əmtənin yerləşdirilməsi reklam hesab olunur. “Reklam haqqında” Qanuna görə də spirtli içkilərin və tütün məmulatlarının reklamı qadağandır. Amma, Qənirə xanım da söylədi, məktəblərin yanındakı bütün qəzet köşklərində xüsusi şüşənin arxasında siqaretlər düzülür və diqqəti cəlb etmək üçün ətrafı da xüsusi işıqlandırılır, reklam işıqları çəkilir. Mən istərdim ki, hörmətli Aqiyə xanım, biz bu məsələni qaldırandan sonra Milli Məclisin rəhbərliyindən kim isə müvafiq dövlət orqanları ilə əlaqə saxladılar, millət vəkillərinin narahatçılıqlarını onların diqqətinə çatdırdılar, yoxsa yox? Yoxsa, biz burada danışıraq, elə məsələ də burada qalır. Qanunları qəbul edirik, amma icra olunmursa, nə mənası var, biz bu qanunlara dəyişiklik edirik?

Bir də sonda, Ziyafət müəllim, mənə ünvanladığınız suallara cavab olaraq bildirmək istəyirəm ki, əgər vəzifəli şəxs qanuni vəzifələrini yerinə yetirmirsə, deməli, o, həmin vəzifəyə layiq deyil. Diqqətinizə görə çox sağ olun.

Sədrlik edən. Başqa çıxış etmək istəyən varmı?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. İkinci oxunuş olduğuna görə, deməli, dəyişikliklər 6 maddədə cəmlənibdir. Ona görə, xahiş edirəm, 1-ci, 2-ci və 3-cü maddələrə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.51 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	86
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

4-cü, 5-ci və 6-cı maddələrə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.52 dəq.)
Lehinə	84
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	84
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Bütövlükdə qanun layihəsinə münasibət bildirməyinizi xahiş edirəm.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.52 dəq.)
Lehinə	87
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	87
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti 14-cü məsələ, Aqiyə xanım, 14-cü məsələni Siz məruzə etdiniz? Səsləndirdinizmi?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Lap yaxşı. Bu qanun layihəsinə edilən dəyişikliklər, bu qanunda, daha doğrusu, 8 maddədə cəmləşib. Ona görə xahiş edirəm, 1-ci, 2-ci, 3-cü və 4-cü maddələrə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.54 dəq.)
Lehinə	89
Əleyhinə	0

Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

5-ci, 6-cı, 7-ci və 8-ci maddələrə, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.54 dəq.)
Lehinə	87
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	88
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Hörmətli deputatlar, qanun layihəsini bütövlükdə səsə qoymazdan əvvəl, xahiş edirəm, əsas kimi səs verək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.55 dəq.)
Lehinə	87
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	87
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

İndi isə, xahiş edirəm, qanun layihəsinə bütövlükdə səs verin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.55 dəq.)
Lehinə	89

Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

Sağ olun, qəbul edildi.

Növbəti məsələ. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş). Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun. Hörmətli həmkarlar, bu məsələ əvvəlki səs verdiyimiz məsələlərdən, yəni “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Qanuna etdiyimiz dəyişikliklərdən irəli gəlir. Təklif olunur ki, “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Qanunun pozulmasına görə cərimə sanksiyası formasında inzibati məsuliyyət nəzərdə tutulsun. Sanksiyalar fiziki şəxslər üçün, təxminən 500 manat, amma vəzifəli və hüquqi şəxslər üçün bir neçə min manat məbləğindədir. Hesab edirəm ki, sanksiyanın bu çərçivəsi elə söyləndiyi kimi, bu inzibati xəyata da tam adekvatdır. Həmkarlardan səs vermələrini xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Əli müəllim. Qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirə olunduğuna görə, gəlin, əsas kimi qəbul edək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.57 dəq.)
Lehinə	89
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	1
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Qanun layihəsi ilə bağlı çıxış etmək istəyən varmı? Yoxdur. Burada edilən dəyişikliklər iki maddədə birləşib. 1-ci maddəyə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.58 dəq.)
Lehinə	91
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Xahiş edirəm, 2-ci maddəyə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.58 dəq.)
Lehinə	89
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	89
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Bütövlükdə qanun layihəsinə münasibət bildirməyinizi xahiş edirəm.

Səsvermənin nəticələri	(saat 13.59 dəq.)
Lehinə	91
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Sağ olun, qəbul edildi.

Növbəti məsələ. Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi barədə (birinci oxunuş). Aqiyə xanım, buyurun.

A.Naxçıvanlı. Çox sağ olun, Ziyafət müəllim. Hörmətli millət vəkilləri, Milli Məclisə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2019-cu il 8 oktyabr tarixli məktubu ilə Ailə Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi daxil olmuşdur. Qanun layihəsi Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu və Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitələrinin birgə iclasında birinci oxunuşda müzakirə olunmuş, qəbul edilmişdir.

Qanun layihəsinin komitə iclaslarında müzakirəsinə dair aidiyyəti orqanların nümayəndələri də dəvət olunmuşdur. Bugünkü iclasımıza da əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Anar Kərimov dəvət edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsinə təklif olunan dəyişikliklər Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 10 dekabr tarixli 393 nömrəli Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanına uyğunlaşdırmaq məqsədi daşıyır. Dəyişiklik, Ailə Məcəlləsində övladlığagötürmə sahəsində idarəetmə mexanizminin, valideyn himayəsindən məhrum olmuş və övladlığa götürülən uşaqların, habelə onları övladlığa götürməyi arzu edən şəxslərin uçotunun təkmilləşdirilməsi, eləcə də övladlığagötürmə prosesində şəffaflığın təmin edilməsi, övladlığa götürülmüş uşaqların yeni ailələrdə yaşaması və inkişafı prosesinə nəzarətin gücləndirilməsini nəzərdə tutur.

Mövcud qanunvericiliyə əsasən valideyn himayəsindən məhrum olmuş və övladlığa götürülən uşaqların üçpilləli uçotu aparılırdı. Siz də bunu bilirsiniz. İlkin uçotu yerli icra hakimiyyətinin qəyyumluq və himayə orqanları, mər-

kəzləşdirilmiş uçotu 3 yaşına qədər uşaqlar üzrə Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi, 3 yaşdan yuxarı uşaqlar üzrə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi, ümumi uçotu isə Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi aparırdı. Yeni yanaşma təkmil uçotun aparılmasına, uçotu aparılan şəxslər haqqında məlumatların real vaxt rejimində yenilənməsinə imkan verəcəkdir. Eyni zamanda, layihədə övladlığagötürmə prosesinin 3 mərhələdə aparılması nəzərdə tutulmuşdur. Bunlar, – övladlığa götürmək istəyən şəxsin və yaxud şəxslərin uçota alınması, övladlığagötürmənin uşağın mənafeyinə uyğunluğunun müəyyən edilməsi, – bu mərhələnin özündə də övladlığa götürmək istəyən şəxslərlə müsahibələr, mənzil şəraitinin yoxlanılması, onların təlimi, uyğunlaşma, müəssisədə uşaqlarla görüş və sınaq müddətində ailələrə verilməsi kimi alt mərhələlər olacaqdır və övladlığagötürmə barədə məhkəmə qərarının qəbul edilməsi mərhələlərdən ibarətdir. Bu mərhələlər övladlığagötürmə prosesində övladlığa götürmək istəyən şəxslərin həm həyat şəraitinin, həm övladlığagötürmə motivlərinin, həm də uşaqla onların uyğunlaşmasının müəyyən edilməsinə imkan verəcəkdir. Həmçinin burada nikahda olan şəxslər üçün minimum yaş həddi 25, nikahda olmayanlar üçün 30 yaş kimi müəyyən edilmişdir. Bu layihə övladlığagötürmə sahəsində yeni modeli və elektron hökumət siyasətini özündə təcəssüm etdirir. Təbii ki, bu modelin mərkəzində də uşağın mənafeyinin qorunması durur.

Qanun layihəsi ölkə başçısının islahatlar proqramının tərkib hissəsidir. Düşünürəm ki, əgər qanun qəbul olunarsa, övladlığagötürmə prosesi ilə bağlı bürokratik əngəllərin aradan qaldırılması, vətəndaş məmnunluğunun təmin

edilməsi, idarəetmənin asanlaşdırılması baxımından mühüm sənəd ola bilər. Belə ki, yeni layihəyə görə, vətəndaşlar sənəd toplamaqdan, bir çox təmaslardan azad olunur və elektron şəkildə olan müraciətləri, ərizələri qəbul olunur. Bu da elektron hökumətin inkişafına bir töhfə ola bilər. Ona görə də hörmətli həmkarlar, tanış olmaq üçün bu layihə hamıda var, xahiş edirəm, bu qanun layihəsinə səs verəsiniz. Sağ olun.

Sədrlik edən. Sağ olun. Tahir Kərimli.

T.Kərimli. Təşəkkür edirəm. Məruzəçiyə də dəyərli məlumatlarına görə təşəkkür edirəm. Çıxış etmək istəmədim, komitədəki çıxışımı təkrar etdiyimə görə də üzr istəyirəm.

Əvvəla, biz bayaq “Uşaqların cinsi istismardan və cinsi zorakılıqdan müdafiəsi haqqında” Konvensiyanı təsdiq etdik. Çox gözəl bir məsələ idi. Eyni zamanda, bu qanun layihəsinə də müzakirə etdik. Komitədə də dedim, arzumu və istəyimi bildirdim ki, belə qanun layihələrinin müzakirəsində İnsan hüquqları komitəsi mütləq iştirak etməlidir. Ona görə ki, birbaşa uşaqların, valideynlərin, cəmiyyətin sağlamlıq hüquqları ilə bağlı məsələdir. Birinci istəyim bundan ibarətdir.

İkinci istəyim, deməli, 18.4-cü maddə ilə bağlıdır. Göstərilir ki, “valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların övladlığa götürülməsi, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olan uşaqların əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər tərəfindən övladlığa götürülməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir”.

Düzü, mən bilmirəm, bu müvafiq icra hakimiyyəti orqanı Nazirlər Kabineti, Ədliyyə Nazirliyi olacaq və ya başqa, bilmirəm. Amma burada bir şey var. Valideyn

himayəsindən məhrum olan uşaqların övladlığa götürülməsi məsələləri demək olar ki, elə indi bizim təklif olunan layihədə artıq xeyli dərəcədə əksini tapıb. Burada vətəndaşlığı olmayan və əcnəbilər tərəfindən övladlığagötürülmə məsələsi qalır. Mən komitə iclasında da dedim. Əlimizdə hədsiz dərəcədə, çoxsaylı faktlar var. Məsələn üçün, xaricə övladlığa götürüb aparırlar. Biz bu qanun layihəsinə monitoring, təlimlər keçirilməsi, üzərində nəzarət aparılması haqqında çoxlu müddəalar əlavə edirik. Yəni yoxlamaları müəyyən edirik. İndi təsəvvür edin ki, hansısa dövlətdə vətəndaşlığı olan, olmayan şəxs gəlib, övladlığa götürüb aparır. Onlarla bizim qarşılıqlı hüququ yardım haqqında müqaviləmiz yoxdur. İki dövlət arasında bu münasibətlər yoxdur. Biz necə nəzarət edəcəyik, monitoring keçirəcəyik, müraciət edəcəyik o dövlət orqanlarına, o münasibətləri necə quracayıq? Bunlar öz əksini tapmalıdır. Qanunda müvafiq icra orqanı deyirik, bəlkə o, xüsusi qaydada hansısa qaydalar müəyyən edəcək. Mənim istəyim ondan ibarətdir ki, bu qanunun tətbiqi, xarici vətəndaşlar tərəfindən övladlığagötürmə məsələsi hökmən Azərbaycan Respublikası ilə qarşılıqlı hüquqi yardım haqqında sazişi olan dövlətlərlə aparılsın. Digər dövlətlərin vətəndaşlığına verilməsinə nəzarət edək.

Nəhayət, burada 125.3-cü maddə ilə bağlı. Mən 10 ildən artıq məhkəmə iclas katibi və hakimi vəzifəsində işləmiş bir adam kimi, təcrübəmdən və çoxsaylı müşahidələrimdən çıxış edərək deyirəm, əvvəlki qanunda bu 10 yaş idi, indi götürüb 7 yaş ediblər. İzah olundu, bu, təbii-dir. Onu da qəbul edirəm ki, bəzi Avropa dövlətlərində 7 yaş götürülüb. Yəni 7 yaşlı uşaqdan soruşurlar atanın, sənin adını, soyadını dəyişək və sair. Mən belə hesab edirəm, bəlkə səhvdir, 10 yaş yaxşı idi, 7 yaş çox aşağıdır.

Yenə həyat təcrübəsindən çıxış edərək deyirəm, bu məsələlər də, qanun layihəsi də çox vacibdir. Mən də hamını qanun layihəsinin qəbul olunmasına çağırıram. Amma çox xahiş edərdim ki, mənim dediklərim də nəzərə alınsın. Təşəkkür edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun. Əgər başqa çıxış etmək istəyən yoxdursa, qanun layihəsinə birinci oxunuşda münasibət bildirməyinizi xahiş edirəm.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.08 dəq.)
Lehinə	92
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	92
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ. Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun. Ziyafət müəllim, həm 17-ci, həm də 18-ci məsələlər Ailə Məcəlləsi ilə üzvü surətdə bağlıdır. Mahiyyəti ondan ibarətdir ki, cənab Prezidentin fərmanına uyğun olaraq biz Ailə Məcəlləsində övladlığagötürmə ilə bağlı bir sıra çox vacib məsələləri həll etmiş olduq. Amma övladlığagötürmə ilkin mərhələdə elektron qeydiyyatdan başlayırsa, son mərhələ olaraq məhkəmədə baxılıb qərar qəbul olunur. Həm Mülki Prosessual Məcəllə, həm də Mülki Məcəllə bu qəbildən olan məsələnin baxılması ilə bağlı prosessual məsələləri həll edir. Yəni ərizə necə təqdim olunmalıdır, övladlığagötürmə ilə

bağlı hansı rəylər, hansı əlavə sənədlər təqdim olunmalıdır. Yəni, əslində, Mülki Prosesual və Mülki məcəllələr indi səs verdiyimiz Ailə Məcəlləsinin normalarından irəli gələn və məhkəmənin araşdırıb baxdığı, həll etdiyi məsələləri özündə ehtiva edir.

Mən Aqiyə xanıma təşəkkür etmək istəyirəm, bizim birgə komitə iclasına sədrlik etdi və biz bütün maraqlı tərəflərin, dövlət orqanlarının nümayəndələri ilə birgə çox geniş müzakirə etdik. Hesab edirəm ki, bu iki qanun layihəsinə də səs verməyimiz çox vacibdir. Çünki fərmandə göstərilib ki, belə bir sistem artıq noyabr ayının 1-dən işləməlidir. Məhz buna görə də Mülki Prosesual Məcəllənin və Mülki Məcəllənin bu müddəaları da noyabr ayının 1-dən qüvvəyə minəcəkdir. Ona görə səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Nə təklif olacaq?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Buyurun, xahiş edirəm, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.10 dəq.)
Lehinə	93
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	93
Nəticə: Qəbul edildi	

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi
*Sədrinin müavini **Bahar Muradova** sədrlik edir*

Sədrlik edən. Qəbul olundu.

18-ci məsələ. Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində, “Uşaq hüquqları haqqında” və “Valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə. Birinci oxunuş. Buyurun, Əli müəllim.

Ə.Hüseynli. Bahar xanım, çıxışında onunla da bağlı məlumat vermişdim. Hər ikisi eyni qəbıldəndir, yəni Mülki Prosessual Məcəllədə məhkəməyə necə baxılırdır, Mülki Məcəllədə isə sırf Ailə Məcəlləsinə uyğunlaşdırılmaqla bağlıdır.

Sədrlik edən. Aydın oldu. Onda səsə qoyuruq. 18-ci məsələyə münasibətinizi bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.11 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Sağ olun, qəbul edildi.

Növbəti, 19-cu məsələ. Azərbaycan Respublikasının “Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə” medalının təsis edilməsi ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

layihə. Birinci oxunuş. Əli müəllim, buyurun.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun, hörmətli Bahar xanım. “Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə” medalının təsis edilməsi ilə bağlı cənab Prezidentin təşəbbüsü, həqiqətən də, çox təqdirəlayiqdir. Bilirsiniz ki, hələ 1990-cı illərin əvvəllərində, 1993-cü ildən başlayaraq ulu öndər Prezident Heydər Əliyev bütün xarici görüşlərində, xarici səfərlərində bizim diaspor nümayəndələri ilə görüşürdü. Azərbaycanın xarici siyasəti, dövlətçiliyi üçün bu, çox vacib bir məsələ idi. Növbəti mərhələdə cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən də Azərbaycanın xaricdə yaşayan soydaşlarımızla, ümumiyyətlə, diaspor ilə çox sıx münasibətləri qurulmuşdur, bu münasibətlər daim diqqət mərkəzində olmuşdur. Məhz bu siyasətin təcəssümü kimi “Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə” medalının təsis edilməsi çox təqdirəlayirdir.

Fürsətdən istifadə edib, onu da demək istəyirəm ki, Azərbaycanın bir dövlət kimi dünyada artan indiki nüfuzu həm də bizim diaspor sahəsində də fəaliyyətimizin yeni mərhələyə keçməsinə gətirib çıxarmışdır. Tam əminliklə demək olar ki, bizim sabiq həmkarımız Fuad Muradovun indi diaspor komitəsinə rəhbərlik etdiyi dövrdə də bizim bu sahədəki siyasətimiz keyfiyyətcə yeni mərhələyə keçmişdir və günün tələblərinə tam uyğundur. Fürsətdən istifadə edib, onu da qeyd etmək istəyirəm ki, bu yeni çağırışlar, yeni mərhələ, düşünürəm, Bahar xanım, gələcəkdə bizim diaspor sahəsində mövcud olan qanunvericiliyimizə yenidən baxmaq, onu təkmilləşdirmək zərurəti yaradır. Çünki dövr tamamilə yeni çağırışlar etmişdir.

“Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə” medalı Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan diasporunun fəaliyyəti

yətinə verdiyi töhfəyə, Azərbaycanla bağlı obyektiv informasiyasının yayılmasında göstərdikləri xidmətə, Azərbaycan elminin, mədəniyyətinin xarici ölkələrdə təbliğinə görə verilə biləcək bir medaldır. Medalın təsviri ilə bağlı onu deyə bilərəm ki, bizim indiyə qədər orden və medal yaradıcılığı ilə bağlı artıq mövcud olan ənənələrə tam uyğundur. Bizim müstəqil dövlətçilik atributları da medalda öz əksini tapmışdır. Hörmətli həmkarlardan bu layihəyə səs vermələrini xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Sağ olun, Əli müəllim. Bir fikri, mövqeyi olan yoxdur ki? Hesab edirəm, Əli müəllimin söylədikləri kifayətdir. Doğrudan da, diaspor fəaliyyətinə dair qanunvericiliyimizin təkmilləşdirilməsinə təkan verəcək. Şəxsən mənim xoşum gəldi təsvirdən, hesab edirəm ki, diaspor fəaliyyətində fərqlənənlər onu qürurla daşıyacaqlar. Biz də ona bu gün səs verməliyik. Xahiş edirəm, münasibətinizi bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.15 dəq.)
Lehinə	90
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	90
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

20-ci məsələ. Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası qanununun layihəsi. Əli Hüseynli.

Ə.Hüseynli. Çox sağ olun. Hörmətli həmkarlar, bu, kiçik, texniki bir düzəlişdir. Söhbət “Daşınar əmlakın yük-

lülüyü haqqında” qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyəti nəzərdə tutan yeni bir maddə, 440.1-ci maddənin məhkəmələrin baxışına verilməsindən gədir. Səsə qoyulmasını xahiş edirəm.

Sədrlik edən. Səsə qoyaqmı, başqa fikri olan yoxdur?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Buyurun, onda münasibətinizi bildirin.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.17 dəq.)
Lehinə	85
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	85
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ. “Azərbaycan Respublikasının Hərbi-Dəniz bayraqları haqqında” və “Azərbaycan Respublikası Dövlət bayrağının istifadəsi qaydaları haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi. Birinci oxunuş. Milli Məclis Sədrinin birinci müavini Ziyafət Əsgərov. Buyurun, Ziyafət müəllim.

Z.Əsgərov. Sağ olun, Bahar xanım, təşəkkür edirəm. Hörmətli deputatlar, hörmətli həmkarlar. Bu dəyişikliyin məqsədi nədən ibarətdir? Məsələ ondadır ki, möhtərəm cənab Prezident “Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Ali Baş Komandanının bayrağı haqqında Əsasnamə”nin və “Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri Ali Baş Komandanının bayrağının təsviri”nin təsdiq edilməsi ilə bağlı 2019-cu il aprelin 11-də Fərman imzalayıb.

Eyni zamanda, bilirsiniz ki, biz “Azərbaycan Respublikası Dövlət bayrağının istifadəsi qaydaları haqqında” Qanun qəbul etdik. Bu qanun artıq qüvvəyə minib və fərmanlar da qüvvədədir. Ona görə də cənab Prezident belə hesab edir ki, “Azərbaycan Respublikasının Hərbi-Dəniz bayraqları haqqında” ayrıca Qanunun olması məqsədmüvafiq deyil. Həmin məktubda göstərilmiş dəyişikliklər bu fərmandan irəli gələn məsələlərə, eyni zamanda, “Azərbaycan Respublikası Dövlət bayrağının istifadəsi qaydaları haqqında” Qanuna uyğunlaşdırmaq xarakterlidir. Ona görə də bunu nəzərə alıb, müsbət rəy bildirməyinizi xahiş edirik.

*Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin
birinci müavini **Ziyafət Əsgərov** sədrlik edir*

Sədrlik edən. Buyurun, zəhmət olmasa, münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.19 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	86
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ. “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi. Valeh müəllim, buyurun.

V.Ələsgərov. Təşəkkür edirəm, Ziyafət müəllim. Hörmətli Milli Məclisin deputatları, yadınıza salım, biz bu ilin mart ayında “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Qanunu qəbul edəndən sonra Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Qanunu da müzakirə etdik və İnzibati Xətalər Məcəlləsinə bir maddə əlavə etdik, 275.3. Mətni bundan ibarətdir: “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi və ya strateji ekoloji qiymətləndirmə sənədlərinə ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi üzrə qiymətləndirici tərəfindən bilə-bilə yalan məlumatların daxil edilməsinə görə iki yüz əlli manatdan dörd yüz əlli manatadək məbləğdə cərimə edilir”.

Bu dəyişikliyi qəbul edəndən sonra biz bununla əlaqədar “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda dəyişiklik etməliyik. Dəyişiklik də nədən ibarətdir? 5.5-ci maddə əlavə edilir. “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi üzrə qiymətləndirici tərəfindən ƏMTQ sənədinə yalan məlumatların daxil edilməsinə yol verilmir”.

8.8-ci maddədə isə bir cümlə əlavə edirik: “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi üzrə qiymətləndirici tərəfindən strateji ekoloji qiymətləndirmə sənədinə yalan məlumatların daxil edilməsinə yol verilmir”.

Yəni məqsəd qanunları bir-birinə uyğunlaşdırmaqdır. Xahiş edirəm, səs verib qəbul edək.

Sədrlik edən. Tahir müəllim, sualınız var?

Yerdən. (*Eşidilmir.*)

Sədrlik edən. Buyurun.

T.Kərimli. Təşəkkür edirəm. Valeh müəllimdən Qanunun adı ilə bağlı öyrənmək istəyirdim. Ətraf mühitə təsir ancaq zərərli olmur, müsbət təsirlər də ola bilər. Bu

Qanun ətraf mühitə zərərli təsirlərin qiymətləndirilməsinə aiddir, yoxsa başqa təsirlərin də. Əgər bu Qanunun məzmununda yalnız zərərli təsirlərdən söhbət gedirsə, mənəcə, Qanunun adı da elə olmalıdır, Ətraf mühitə zərərli təsirin qiymətləndirilməsi haqqında. Əgər başqa, müsbət təsirlər də varsa, onda sözüm yoxdur. Valeh müəllimdən onu öyrənmək istəyirdim. Təşəkkür edirəm.

V.Ələsgərov. Tahir müəllim, biz “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Qanunu qəbul edəndə izah elədik ki, müvafiq beynəlxalq konvensiyalara qoşulduğumuza görə, onların tələblərinə uyğun olaraq bu qanunları qəbul etməliyik. Təbii ki, ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında danışıqda hər hansı fəaliyyətin, obyektin təsirdən danışırıqsa, hərtərəfli təsirdən söhbət gedir. Ona görə də mənfi, müsbət, neytral təsirdən söhbət getmir, hərtərəfli təsirdən söhbət gedir. Sağ olun.

Sədrlik edən. Çox sağ olun, Valeh müəllim. Xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.23 dəq.)
Lehinə	86
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	0
İştirak edir	86
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Növbəti məsələ. Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində və “Məşğulluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi. Birinci oxunuş. Hadi müəllim, buyurun.

H.Rəcəbli, *Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri*.

Minnətdaram, Ziyafət müəllim. Burada iki maddədən söhbət gedir. Əmək Məcəlləsində 9-cu maddədə kiçik dəyişiklikdir. Burada belə bir ifadə əlavə olunub: “habelə iş yerindən elektron qaydada arayış”.

İkinci də “Məşğulluq haqqında” Qanunda 31-ci maddədə yenə həmin məqamdır, “elektron informasiya sisteminin “Əmək müqaviləsi bildirişi” altsisteminə” belə bir kiçik əlavədir. Bu da elektron hökumət elementlərinin tətbiqi ilə bağlı olan məsələlərdir. Çox önəmlidir. Deputat həmkarlarımdan, xahiş edirəm, buna səs versinlər.

Sədrlik edən. Əgər çıxış eləmək istəyən yoxdursa, xahiş edirəm, qanun layihəsinə münasibət bildirək.

Səsvermənin nəticələri	(saat 14.24 dəq.)
Lehinə	89
Əleyhinə	0
Bitərəf	0
Səs vermədi	2
İştirak edir	91
Nəticə: Qəbul edildi	

Qəbul edildi, sağ olun.

Bununla da iclasımız sona çatır.